

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 1 50
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.012, Praga in Dunaj št. 24.797

Vsem Slovincem ob 10 letnici majniške deklaracije.

Kmalu bo minilo deset let, ko so naši narodni predstavniki v težkih, železnih dneh svetovne vojne izklesali idejni temelj, na katerem naj bi se zgradila naša narodna samostojnost v novi, svobodni državi. Dne 30. maja ob pol dveh popoldne leta 1917 je bil tisti za nas zgodovinsko pomenljiv trenotek, ko je naš neustrašeni narodni voditelj dr. A. Korosec v dunajskem parlamentu objavil celemu svetu majsko deklaracijo, to je voljo in hotenje tedaj zaslužjenih avstrijskih Jugoslovancev, da se hočejo oprostiti vsake tuje nadvlade ter se s svojimi južnimi brati združiti v novo, močno, zedinjeno državo. Stari, vekoviti slovenski državni vzor je zopet zadobil svojo živo vsebino in se zasvetil na obzorju v svojem polnem sijaju in zanosu k nacionalni kulturni samostojnosti.

Večstoletni narodni sovražnik je vzprijel nastopa našega naroda in njegovih zastopnikov obnemel, slovenski narod pa se je kot strnjena celota z vso ljubeznijo oklenil programnih idej majniške deklaracije. Od sela do sela, od mesta do mesta je šel po deželi glas, da se bliža slovenskemu narodu odrešilni dan. Z narodno, srčno krvjo je v navdušenju zbral slovenski rod nad 200.000 podpisov v dokaz in živo pričevanje: Slovenskemu narodu pomenja majniška deklaracija novi, narodni evangelij, ki nosi v sebi novo borbo za staro, božjo pravdo — boj za narodno in kulturno enakopravnost. Zmagoviti val novega, svežega navdušenja je zasumel po vseh slovenskih hišah tja do zadnjih gorskih koč, vse je podpisovalo majniško deklaracijo lakorekoče s svojo srčno krvjo, zlasti naše budno narodno ženstvo. Tako je tedaj celi narod pokazal enodušno svojo voljo, združiti se v svoji novi, svobodni državi. Zares, lepi, s svetlobo narodne zavesti ožarjeni so bili tisti časi, ki so nas vodili v zarje novih, lepših dni.

Pričakovanja in želje majniške deklaracije so se nepričakovano hitro uresničile. Sedemnajst mesecev po proglasitvi majniške deklaracije smo raztrgali težke suženjske okove in Slovenci smo po 1100 letih zopet zadihali svobodno, narodno življenje in 1. decembra 1918 smo se zedinili s Srbji in Hrvatji v zedinjeno narodno državo: kraljevino SHS.

Toda ne vsil! Čas popolnega odrešenja še ni bil prišel za nas vse! Mlada Jugoslavija je mogla zbrati pod svoje okrilje le večji del svojih sinov, a veliko število jih je še ostalo v narodni suženjosti pod tujo oblastjo. In ravno teh zapuščenih narodnih sirot se moramo še posebno toplo spominjati ob 10letnici majniške deklaracije: saj so živi del našega narodnega organizma, živa kri naše krvi. Noč in dan moramo misliti nanje: v veselju in žalosti, ker zares mnogo trpijo, živčev v kulturni bedi in narodni sramoti, v popolni brezpravnosti in brez varstva.

In koga naj se še ob 10letnici majniške deklaracije bolj živo in z vročo ljubeznijo spominjamo ko ravno svojih zaslužjenih bratov, ki so bili ob prevratu 1. 1918 proti naši volji in proti slovesni proglasitvi samoodločbi narodov odrezani od našega narodnega telesa? Dolžni smo to svoji celokupni materi — domovini, dolžni svojim bratom in sestram, ki so ostali izven meja naše nove domovine, dolžni svoji časti in krščanski ljubezni in blagopokojnemu dr. Evangelistu Kreku.

Vse naše organizacije (Prosvetni zvezi, Orli, zvezo itd.) zato nujno prosimo in pozivljemo, naj poskrbe, da se zadnje dni v maju zlasti pa 28., 29. in 30. maja vsepovsod, kjerkoli le mogoče, vrše spominske proslave desetletnice majniške deklaracije v prid in korist našim zaslužjenim bratom in sestram, celemu slovenskemu narodu pa v ponos in sveto zavest, da zasije kmalu še ostalim Slovincem dan osvobodjenja.

Kjer se bo vršila proslava pod okriljem Jugoslovanske Matice, tam naj naša društva po možnosti sodelujejo in ljudstvo naj se udeleži skupne svečanosti. Kjer bi pa to ne bilo mogoče, tam naj naše organizacije same prirede spominske proslave s

Spopolnitev vlade in volitve.

PODPREDSEDNIK JUGOSLOV. KLUBA NA DVORU. — POIZKUSI OKREPLJENJA RADIKALNE STRANKE. — ŠEF STRANKE ACA STANOJEVIČ? — VPRAŠANJE RADIKALNE KANDIDATURE V BELGRADU.

Belgrad, 14. maja (Izv.) Odhod Velje Vukičevića, ki je odpotoval v Vrnice se mnogo kome. a v vseh političnih krogih. V političnih krogih, ki so blizu vladi, se naglašja, da se bo Vukičević vrnil iz Vrnice z volivnim mandatom in da se bodo kmalu vršile volitve. Dalje se povdarja, da se je Marinković o tem obvestil in da se je ta pred odhodom na konferenco v Jachimov s tem strinjal. Vladni krogi se pa držijo zelo rezervirano v tem vprašanju. Razen te kombinacije se v političnih krogih naglašja, da bo Vukičević ob vrnitvi iz Vrnice razen ukazov iz notranjega ministristva prinesel tudi ukaz o spopolnitvi vlade. Tudi v tem pogledu se vladni krogi držijo zelo rezervirano in se ne da od njih ničesar izvedeti.

Belgrad, 14. maja (Izv.) Danes dopoldne od 11—12 je bil v dvoru podpredsednik Jugoslovanskega kluba Anton Sušnik. Zvečer je odpotoval v Ljubljano.

Belgrad, 14. maja (Izv.) V poslednjem času se je zelo opazilo, da se predsednik narodne skupščine Marko Trifković zelo mnogo bavi z urejevanjem razmer v radikalni stranki. V to svrhu je Marko Trifković obiskal Aco Stanojeviča, da bi ta poskušal ublažiti raz-

mere, ki vladajo v radikalni stranki. V tej smeri deluje tudi radikalni poslanec iz Knjaževca Milan Stepanović, ki je v ta namen obiskal Veljo Vukičevića pred odhodom v Vrnice. Naglašja se, da se hoče s to ublažitvijo razmer utrditi kandidatura Ace Stanojeviča za predsednika glavnega odbora radikalne stranke. Dejansko pomenja to, da prevzame Aca Stanojevič vodstvo stranke. Te kombinacije bi bile v korist pašičevcev. Zato se misli, da se bodo uresničile, zlasti še s posebnim ozirom na današnjo sestavo poslanskega kluba in na vrenje v stranki. Radikalni centum gleda na to Trifkovičevo akcijo z veliko skepsjo.

Belgrad, 14. maja (Izv.) Pri bližnjih volitvah bi naj v Belgradu kandidiral sedanjí finančni minister dr. Bogdan Marković. V političnih krogih ne naglašja, da bi on mogel s svojo osebnostjo zbrati glasove pašičevcev in centurama, katerega vodja je Boža Maks novič in ki je zelo močan. V nekaterih radikalnih krogih krožijo tudi verzije, da bi Aca Stanojevič mogel biti nosilec radikalne liste v Belgradu, ako se ne bo posrečilo, da se v Belgradu obe radikalni skupini spravi. Seveda so to le kombinacije. O tem ima končno velj. besedo glavni odbor radikalne stranke.

Konferenca Male antante.

PRVA SEJA.

Jachimov, 14. maja. Včerajšnje prve seje v dvorani Radium Palace Hotela so se vdeležili samo ministri Male antante. Vsi trije ministri so podali ekspozije o dogodkih, ki so se pripetili od konference na Bledu in označili stališče svojih vlad. Pokazalo se je, da vse prizadete vlade v vseh danih vprašanih soglašajo.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković je obširno poročal o »incidentu« med Italijo in Jugoslavijo in izrazil pričakovanje, da se stvar v najkrajšem času poravnata tako, da bosta zadovoljni obe državi.

Nato je pojasnil romunski zunanji minister Mitileneu, kako je prišlo do italijansko-romunskega pakta in kakšen je njegov značaj. Izjavil je, da je ohranila Romunija pri sklepanju tega pakta največjo korektnost nasproti ostalim državam Male antante in pokazala veliko diplomatično previdnost s tem, da ni dovolila, da bi Italija preveč posegla v zadeve Balkana in Male antante. Da je Romunija opravičeno zavzela nasproti Italiji tako stališče, dokazuje najbolje kmalu nato sklenjen italijansko-madžarski pakt, ki je ustvaril za države Male antante docela nov položaj. Romunija ostane trdno v Mali antanti, ker je to temelj, da se v Srednji Evropi ohrani mir.

Tema dvema poročiloma je dal češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš okvir s svojim ekspozijem o položaju v Srednji Evropi. Posebej je poročal dr. Beneš o poljsko-češkoslovaških odnosih.

Po seji je izjavil dr. Beneš, da je z uspehi prve seje izredno zadovoljen in nič manj njegova tovariša.

Splošno se opazja, da vlada na konferenci pristna prisrčnost in ni nikjer opaziti hladne formalnosti.

DRUGI DAN KONFERENCE.

v Jachimov, 14. maja. (Izv.) Zunanji ministri Male antante Marinković, Mitileneu in Beneš so se sestali danes dopoldne ob 9. uri na drugo posvetovanje, ki je trajalo do 12. ure. Uradno poročilo bo priobčeno zvečer. Optimistično razpoloženje, katerega je bilo opaziti včeraj, se je danes še bolj stopnjevalo. Vesti o napetosti med jugoslovanskim in romunskim zunanjim ministrom, katere je vče-

primernim programom (govor, deklaracije, igra, petje, godba, obhod itd.) in se v znak zahvale spominjajo tega zgodovinskega dne tudi z molitvijo, ki je najjačja in najodločilnejša velesila.

Sveta dolžnost celega slovenskega naroda je, da kar mogoče resno, dostojno, slovesno in učinkovito praznuje velepomembni zgodovinski dan 10letnice majniške deklaracije naše »magna chartae libertatis«

Slovenska Straža

se je izvolil devetčlanski odbor za obravnavanje vseh organizatoričnih in tehničnih vprašanj. Za tajnika konference je bil izvoljen dr. Kopecky.

Vseh časnikaarjev je zbranih te dni v Jachimovu 75.

KOMENTARJI V ČASOPISJU.

Evropsko časopisje se obširno peča z Malo antanto. Italijansko časopisje meni, da se bodo pokazala na konferenci znatna naspotja; tudi del nemškega časopisja, posebno avstrijskega, je pisal skeptično. Francoski listi skoraj soglasno povdarjajo, da je Mala antanta trdnjša nego kdaj prej in njen politični pomen izredno velik. V tem zmislu pišejo »Petit Parisien«, »Echo de Paris« »Journal des Debats« i. dr.

»Homme Libre« piše, da je Mala antanta dejansko glavna obramba proti osvajalnim načrtom italijanske diplomacije. Na podlagi tiranskega pakta more Mussolini vsak čas izzvati vojno na Balkanu. Mala antanta mora kot pionir miru v Srednji Evropi in na Balkanu napraviti tej negotovosti konec.

»Paris National«, ki je včeraj prvi pot izšel, piše, da se je Mussolini vdal iluziji, da bo razbil Malo antanto in izoliral Jugoslavijo. Toda bojazen pred italijansko hegemonijo, neznane težnje tiranskega pakta, večja taktika dr. Beneša in spretnost jugoslovanske vlade so podrli vse italijanske nade. Mala antanta je kompaktna, a Budimpešta je prisiljena, da se pogaja z Belgradom. Na podlagi vsega tega se da sklepati, da bo Mussolini opustil dosedanjo pot in skoro začel direktna pogajanja z Jugoslavijo.

RUSKI ČASNIKARJI.

Jachimov, 14. maja. Na konferenco so došli med drugim tudi sovjetski časnikarji. Sovjetski časnikarski ataše v Pragi je izjavil, da se Rusija izredno zanima za konferenco. Z Jugoslavijo želi Rusija vzpostaviti odnose; Češkoslovaško dobre zveze že obstojijo. Glede albanske spora se Rusija drži načela, da so balkanska vprašanja stvar balkanskih narodov.

Konferenca ministrov Dem. zajednice.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) V kabinetu trgovinskega ministristva se je zvečer vršila konferenca ministrov Demokratske zajednice. Prisostvovali so dr. Mehmed Spaho, dr. Kosta Kumanudi, Aleksander Mijović in dr. Ilija Šumenković. Na konferenci so razpravljali o raznih vprašanih, ki zanimajo Demokratsko zajednico kot članico vlade.

Kazensko-pravdni red v sekciji sprejet.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) Danes se je vršila seja sekcije zakonodajnega odbora o novem kazensko pravnem redu. Seja se je začela z poldrugourno zamudo, ker ni bilo na seji navzočih dovoljno število poslancev za kvorum. Končno se je predsedniku posrečilo telefonično in po slugah sklicati poslance večinskih strank. Sekcija je načrt kazensko-pravnega areda sprejela z malenkostnimi popravki do vključno 121 poglavja. Ostane še samo 5 kratkih poglavij. V debato je posegel samo dr. Hodžar, kateremu je odgovoril vladni zaupnik vseučiliški profesor Marković. Sicer pa so člani sekcije glasovali zgolj mehanično. Napram dosedanjemu stanju je omeniti, da novi kazensko pravdni red ne pozna institucije funkcionarjev državnega pravnitstva pri okrajnih sodiščih. Kot vzrok je vladni poverjenik navedel to, da bi to državo preveč stalo. — Zanimivo je vprašanje bodočnosti porote. Načrt novega kazensko-pravnega reda porote ne pozna. Vladni poverjenik dr. Marković je osebno proti poroti. Ravno tako tudi predsednik zakonodajnega odbora Ljuba Živković. Pač pa se zatrjuje, da je izdelan poseben zakonski načrt za poroto in da je stvar vlade, ki se odloči ali ga predloži parlamentu. Mesto 12 porotnikov bo po tem načrtu sodelovalo samo 7 porotnikov. Zdi se, da se merodajni krogi proti poroti radi tega, ker razen v Sloveniji in Dalmaciji prave porote sploh ne poznajo.

Belgrad, 14. maja. (Izv.) V torek 17. t. m. ob treh popoldne je sklicana seja plenuma zakonodajnega odbora z dnevnim redom: Razprava o predlogu zakona o kazensko-pravnem redu.

„Napredni blok“ napreduje.

ORGANIZACIJE SDS PRESTOPAJO K DAVIDOVIČEVI DEMOKRATSKI STRANKI. — SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. — RESEVALNA AKCIJA.

Zagrebaški »Obzor« je pred nekaj dnevi prinesel poročilo, da se je začelo gibanje med krajevnimi organizacijami SDS stranke za prestop v Davidovičevo demokratsko stranko. Prva je prestopila krajevna organizacija SDS v občini Sv. Kristof pri Laškem. Prejela je od Davidoviča pismo, v katerem ji naznanja, da je sprejeta. V krogih samostojnih demokratov, ki so se ravno pripravljali, kako bi prišli v vlado, je to naravno vzbudilo veliko presenečenje in napravilo veliko zadrego. Po svoji stari navadi so hoteli vse utajiti, da je s tem zadeva spravljena iz sveta Pretekli četrtak so se peljali v tej zadevi v Laško g. profesor Jug, tajnik SDS dr. Rapa in še nekateri gospodje. Govorniki na tem sestanku so poudarjali, kako škodujejo novi Davidovičevi »napredni fronti« in da bodo oni vzrok, da SDS ne pride v vladno kombinacijo.

Informirali smo se o zadevi in izvedeli, da »Obzorov« poročila pravilna. Organizacija Sv. Kristof je res prestopila v Davidovičevo stranko in tudi res prejela od g. Davidoviča sprekšno pismo. Krajevna organizacija v Laškem se je isto tako pripravljala k prestopu. Danes se ponovno vrši v gostilni pri Henkeju v Laškem sestanek, na katerem bodo skušali gospodje iz Ljubljane rešiti situacijo za SDS. Toda tudi Davidovičevci se pripravljajo in imajo istotako svoj sestanek pri Sv. Jederti nad Laškem.

Kako kritična in neprijetna je vsa zadeva za demokratsko gospodo, ki je govorila o »Naprednem bloku«, pa se sama potaplja v svoji politični nemoči, kaže tudi pismo, ki ga v naslednjem približujemo dobredesno:

»Oblastna organizacija samostojne demokratske stranke, Ljubljana, dne 9. 5. 1927. Krajevni organizaciji SDS Sv. Kristof. Na Vaše cenjeno pismo z dne 7. t. m. mi je čast vlnudno vam sporočiti, da je laž, da bi imel g. dr. Roš polno moč za pristop K. O. Laško v stranko G. Davidoviča, to pa iz edinega razloga, ker g. dr. Roš o tej stvari ni razgovarjal s tamošnjimi svojimi prijatelji, voditelji SDS (dr. Kalan, Zrekorsek itd.) in jim skušal dopovedati, da bi bila združitev z Davidovičevci pametna. Čudovito je, da je g. dr. Roš začel poslu-

ževati se takih sredstev in to baš v momentu, ko celo dosega zvesti poslanci njegove stranke njega zapuščajajo in se vračajo k SDS, ki je edina načelna in poštna stranka, ki v resnici hoče izboljšati mizerno stanje v našem javnem življenju. Istočasno, ko sem prejel to pismo, sem čital tudi v nedeljskem »Slovincu« nekako objavo »Obzora«, da je Vaša K. O. zaprosila za vstop v Davidovičevo stranko ter da ste bili v lepem pismu od Davidoviča sprejeti. Četudi vem, da je vse skupaj izmišljotina, vendar smatram, da je z ozirom na moralno, ki je absolutno potrebna v stranki, važno, da mi z obratno pošto pošljete po predsedniku in tajniku podpisano priloženo izjavo, da jo priobčimo v naših dnevnikih. Vaše željo, ki ste jo izrazili napram sreskemu tajniku glede intervencije pri velikem županu za inozemstvo iz Nemčije, smo ponovno naprosili g. dr. Jožo Bohinjec, da prilisne. Z demokratskim pozdravom dr. Rapa.«

Ni treba posebej poudarjati, da oblastna organizacija SDS zaprosene izjave ni prejela, ker so gornje informacije »Obzora« bile pravilne. O samohvali SDS nasproti svoji podrejeni organizaciji, si pa tudi vsakdo lahko napravi točno sodbo. Saj načelnost in poštenost nekaterih krogov SDS čuti na lastni koži premnog biviši pristaš te stranke, da ne govorimo o škodi, ki jo trpi vsa Slovenija radi nje.

Iz vsega se vidi, kako poka v strankarski organizaciji SDS. Jasno je, da so bile razne kombinacije o »Naprednem bloku« v veliki meri vržene v svet za to, da reši SDS svojo lastno organizacijo pred popolnim polomom. Kdo bi tudi delal z veseljem v organizaciji stranke, ki nosi moralno odgovornost za »Slovensko banko«, za centralizem in vse njegove strašne posledice, za gospodarsko krizo Slovenije, za zastrupljanje, ki ga širi takozvano napredno časopisje SDS! Naj bo kdo še tako »napreden« in naj bi bil tudi ožji »verniki« »Jutra«, mora po vseh žalostnih izkušnjah od prevrata dalje uvideti, da z gotovimi ljudmi, ki so vpeljali v slovensko politično življenje več kot balkanske metode, ne gre in ne gre. Polomu v SDS so kriva dejanja tistih, ki so se izigrali za rešitelje slovenskega svobodomiselnostva.

volitvah, danes ne bomo izgubljali besedi, zato bo še priložnosti. Bolj važno se nam zdi, da poudarimo par misli, ki jih morajo imeti zaupniki naše stranke pred očmi, ki izbirajo občinske može, ki naj v občini predstavljajo volivce SLS. Spričo dejstva, da ima SLS v rokah dve tretjini vseh občin, je to prav posebno važno za vsjo javnost. Kakšni naj torej bodo naši kandidati?

Predvsem celi može. Ljudi, ki se leva kakor kače, ne sme biti na naših listah. Z vsjo skrbnostjo izločimo take, ki hočejo potem naše stranke priti do častnih mest, dasi po svojem prepričanju in življenju niso popolni naši pristaši. Taki šviga-švaga možeje navadno s svojim vsiljevanjem v našo stranko nimajo čistih namenov, po svojem značaju in življenju pa niso in ne morejo biti dobri voditelji občinskega gospodarstva in občinske politike. Naši stranki so taki ljudje še vselej škodovali in se jih je kasneje morala s težavo otresati. Prvo pravilo torej bodi: Kandidirati smejo na naših listah le poštenti, oddolni, dosledni somišljeniki SLS.

Drugo, pa zato nič manj važno načelo pri izbiri kandidatov je, da naj bodo to le najboljši, najposobnejši in najnaprednejši gospodarji. Kakor v vsaki organizaciji, tako tudi v občini gotova mesta le prerada prirastejo na kako osebo, tako da je ni mogoče odločiti in odstaviti, čeprav se je morda moč že postaral, oslabel, postal nepriljubljen a. d. so ga doletela druge okolnosti, ki ga ovirajo, da svoje dolžnosti v občinskem odboru ne more več v polni meri izvršiti. V takih slučajih je treba osebna nagnjenja in želje popolnoma zatajiti. Če zahteva blagor občine, se mora stari odborniki umakniti novemu, mlajšemu kandidatu. Da, prav posebno priporočamo, naj bi bilo na kandidatnih listah SLS pri prihodnjih volitvah čim več mladih, delavnih mož.

Občinski odbor, oziroma kandidatna lista SLS mora biti tudi pravi izraz stanovske sestave občinskega prebivalstva. Zastopani morajo biti vsi stanovski kar najpravičnejše. Naša ljudska politika mora enostavno izkoreniniti predsodek, da sme v občini samo tisti kaj veljati, ki ima premoženje. Somišljeniki vseh stanov morajo imeti v kandidatno listo zaupanje. Morebitni spori se morajo rešili sporazumno. Ko pa je lista vložena, morajo vsi kot en mož zanj v agitacijo.

Vesno po teh načelih izbrani kandidati bodo najboljše jamstvo za napredek občine. Taki možeje bodo kos novim nalogam občine, taki bodo mogli slediti hitreemu razvoju komunalne politike, v takih rokah bodo občine temelj samouprave, dobrega javnega gospodarstva in temelj, na katerem bo mogoče graditi in izpopolniti dobro ljudsko državo.

Naznanilo!

Kdor želi letos imeti prvovrstno in najmodernejšo slikarjo, naj naroči le pri tvrdki

Ivan Martinc, slikar in slikar in pliskar Ljubljana, Poljanska c. 20
Cene konkurenčne in solidne.

Dr. Iv. Stanovnik in SLS.

Dr. Ivan Stanovnik je objavil v zagrebških »Novostih« po ljubljanskem poročevalcu tega lista g. Ambrožu sledeče:

»Za dve leti se vodi ogorčen boj proti mojemu očetu g. Ivanu Stanovniku, bivšemu narodnemu poslancu, ki se kot poljedelec ni hotel pokoriti vsem željam ljubljanskih mogočnikov. Kot povod za nastop proti njemu so vzeli spor med njim in domačim župnikom, kateremu se je moj oče zameril. Razumljivo je, da sem kot sin stal na njegovi strani, a to ne samo iz osebnih, marveč tudi iz načelnih razlogov. Boj se je pozneje presel na mene in na naše prijatelje, tako da se vrši danes borba med levico in desnico v Slovenski ljudski stranki. Zapretili so mi, da me bodo izključili, če ne podam ostavke na vse svoje funkcije v stranki. Jaz sem to storil v želji, da se ta boj konča v stranki sami. Umaknil sem se vse dotlej, dokler bo na površju sedenje vodstvo stranke z dr. Korošcem na čelu. G. dr. Gosar, bivši minister za socialno politiko je naš dober prijatelj, toda on se ne udeležuje tega boja. Večkrat je zahteval ljubljanska organizacija SLS, naj bom jaz kandidat na nosilec liste pri občinskih volitvah v mestu Ljubljani. Na pritisk vodstva stranke sem se moral umakniti, dočim drugi naš prijatelj g. Fran Tersegav, glavni urednik »Slovenec«, ni bil izvoljen. To je zahvala g. dr. Korošča za to, da sem mu priboril pri skupščinskih volitvah ljubljanski mandat! Glavni krivce našega spora je duhovnik g. Fran Gabrovšek, glavni tajnik SLS. Izstopil sem iz gerentiškega sveta, ker je stanje ljubljanske občine obupno in so nove volitve nujno potrebne.«

Na vprašanje, kaj pravzaprav želi krščanski socialisti, je dr. Stanovnik resolutno odgovoril: »Da v SLS zopet zavladajo demokracija in da izgine klerikalizem, ki je vtelesen v samovladu duhovnične. V naši stranki odločujejo zdaj sami duhovniki. A mi hočemo, da program Slovenske ljudske stranke postane stvarnost.«

Večrajšnje »Jutro« trdi, da je dr. Stanovnik nasproti »Jutrovemu« uredniku »potrdil bistveno točnost svoje izjave«.

Na razna vprašanja v tej zadevi izjavljamo, da smatramo za samoposebi umevno, da se je dr. Stanovnik sam izločil iz vrst somišljenikov SLS. Z ozirom na to se nam ne zdi potrebno, da bi se pečali z vsebino njegove izjave. V pojasnilo naj služi, da je dr. Stanovnik že prejšnji teden odločil vse pol. funkcije v SLS in da je seja načelstva SLS 8. t. m. to vzela na znanje. Na razne napačne vesti tujih listov ugotavljamo, da dr. Stanovnik ni bil ne aktiven član, ne kak odbornik ene ali druge naših delavskih organizacij, torej tudi v nobenem smislu kak voditelj kršč. socialistov.

Prekmurski problem.

Prekmurskih problemov je sicer veliko, govorim pa le o enem, ki bo takrat, ko bo rešen, rešil že tudi druge. To je problem ljudske izobrazbe. Globljemu opazovalcu prekmurskega ljudstva se odkrije marsikaj, ker mu revščino tega dela našega ljudstva pokaže v pravi luči. Tega površen opazovalec, in teh je mnogo, ne vidi, zato tudi ne svetuje rešitve, ki bi zadovoljila. Naš čas hoče vsaki stvari do dna, torej je to gotovo potrebno tudi v tem slučaju.

Premalo se danes poudarja, da zahteva Prekmurje posebne skrbi in da bo moralo vsaj nekaj časa hoditi čisto posebno pot, da doseže z ostalim slovenskim narodom skupno kulturno potezo in kulturni nivo. Vprav slovenski narod, ki je itak majhen, ima posebno dolžnost, da ohrani svoje sile in jih potencira čim bolj. Zanemarjeno Prekmurje je izguba slovenskih narodnih moči. Mi moramo upoštevati dejstvo, da je živel prekmursko ljudstvo v preteklosti čisto posebno, od ostalega slovenskega naroda skoroda čisto ločeno življenje, ki mu je vtišnilo poseben kulturni pečat. To stanje je baza, na kateri danes gradimo in ki jo treba upoštevati. Madjarski nacionalni režim je imel v Prekmurju samo en interes, namreč tega, da potisne svoj jezikovni mejni zid čisto do Mure in zabriše vsako sled slovenstva. Da ni prišel prevrat, bi to bilo sčasom gotovo doseženo, kakor nam enako pričra prodiranje nemštva na Koroškem. Prekmurci so zato morali ostati kulturno inferiorne elementi, gospodarsko in intelektualno ter politično neizšolan masa. Madjarska aristokracija je bila v tem zelo spretna, da je znala poskrbeti, da ostane posebno prekmurski slovenski del »Herdenvolke«. Maloštevilni ljudski voditelji so imeli zvezane roke in so komaj držali živo narodno slovensko zavest in bili glaslice boljših svobodnih časov. Povsod se uveljavljajoče demoralizacije pa niso mogli preprečiti. Zato leži danes pred nami Prekmurje s svojimi gospodarskimi in socialnimi krizami, ki pa premalo glasno kličejo po ozdravljenju. Družinsko življenje trpi, ker ni kruha in zdravja. Radi tega ima prekmursko ljudstvo nekaj ustaljen značaj, ki ga karakterizira trpka resnost brez pravega veselja, boj za kruh, ki je pretežek in na škodu družinskemu življenju, na katerega se povsod vse gradi. Preveliko izseljevanje je bilo in je še nujna posledica derutnega gospodarstva in socialnega stanja v Prekmurju. Vkljub temu, da prekmursko ljudstvo ljubi svoj dom in svojo grudo s prav otroško ljubeznijo, in bi zemlja dajala mnogo, mora iskati narod kruha v tujini. Vsak trezen sociolog in trezen mislec bo priznal, da to ni dobro.

Ne morem reči, da merodajni činitelji niso po prevratu posvečali Prekmurju posebne skrbi. Vseeno je pa ta bila nezadostna. Marsikaj se je storilo, najhujših ran vendar ni celilo in v širše plasti naroda ni prodrla. Poselno šolstvo je storilo veliko, vendar pa mo-

ramo trditi, da šola s svojimi melodami danes premalo posega v dušo naše mladine in ostane le na pol kota valed svoje intelektualne smeri. Vsled te tudi dobri vzgojitelji težko krenejo v pravo smer in morajo več ali manj plavati v skupnem toku. Povrh se danes preveč prakticira z dajanjem drobtin, ki ne posežejo globoko in nič ne spremenijo. Narod ni berač, ki danes živi, jutri pa pozabljen umrje, ampak je živ organizem s svojo tradicijo in z globoko ukoreninjeno kulturno potezo. Zato morajo vse reforme računati s preteklostjo in gledati pravtako v bodočnost.

Dotaknem se sedaj rešitve problema. Predvsem je treba poudariti, da moramo v Prekmurju pričeti s tako reformo, ki bo zajela vse plasti. Na tem namreč bolehamo danes, da ostanemo le v ozkem krogu in ideji v ozkem krogu umrjejo, se preživijo, v življenju pa ne morejo. Človeštvu vobče manjka prepričanja, ali ga pozna le v teoriji, da je kulturni produkt vzajemnega dela vseh ljudi, ne pa samo ozkega kroga ljudi. Zato vidimo splošen pojav, da se kulturno življenje, kakor pravimo, razvija hitro, a vendar opažamo pri tem čudno konservativnost pri veliki večini. Vsled tega nastanejo nesoglasja, krize. Tudi v Prekmurju se je tega bati, posebno sedaj, ko se začinja narodu nekaj dajati.

Kakšen bo izhod? Mislim, da bodo morala začeti delati izobraževalna društva, vseeno kakšno firmo nosijo, samo da bodo katoliška. Mnogi jih smatrajo za preživele, a to ne izpremeni ničesar. Ljudstvo je navdušeno za izobraževalno delo, čuti nujno potrebo po njem in vidi v njem svojo rešitev. Izobrazba bo podlaga, na njej se bo dalo graditi gospodarska osamosvojitve. Izobražen prekmurski roč bo lažje mogel po zgledu Nemčije in drugih držav digniti donos zemlje do tiste višine, ki bo zamogla vsaj veliki večini ljudstva zagotoviti mirno življenje. Mi sicer smemo pričakovati, da bo tekem časa Prekmurje priložna na kulturni nivo ostale Slovenije, vendar je treba to pospešiti.

Izobraževalno društvo v Črensovcih je pričelo. Upa, da bodo ostali kraji sčasom sledili; imenovano društvo bo za to skrbelo. Važne bodo predvsem knjižnice. Pred leti so se zbirale knjige za Prekmurje, vendar je imel od tistega korist morda eden kraj. Večina ljudstva je brez knjig, nabaviti jih je težko, če ne popolnoma nemogoče. Zato apeliramo na one tam prek, da pomorejo. V naših župniščih se najde tu in tam mnogo knjig, ki leže tam neizrabljene, za nas tukaj bi pa pomenile pravi zaklad. Mnoga društva imajo knjige in že prebrane revije, nabožno, tu la tam malo zaželjeno slovstvo, ki bi pa mehko čutečemu in resnemu Prekmurcu bilo zelo ljub. Zastopniki črensovskega izobraževalnega društva nameravajo hoditi o počitnicah od kraja do kraja in pobirati knjige. Upamo, da ne bodo našli takrat zaprtih vrat.

Nisem imel tukaj ravno tega namena, da za knjige moledujem, hotel sem samo opozoriti na stvari, ki se danes premalo upoštevajo, ker se jim ne pripisuje nikaka važnost. Odkrivajo se v vsej resničnosti šele človeku, ki jih sam več ali manj doživlja. Da dosežemo uspeh, je treba delati tukaj v vseh, ne pa pričakovati samo drobtin raz bogate mize. Prepričan sem, da bo prekmurski problem, ki je gotovo svojevrsten, našel ugodno rešitev in da bo bodočnost temu ljudstvu vrnila, kar mu je preteklost tako kruto jemala in ne dajala.

Radić o naši zunanji politiki.

Inozemski listi objavljajo izjave, ki jih je dal Stjepan Radić za »Europress«. Uvodoma pravi Radić, da je bila jugoslovanska zunanja politika še do nedavna izključno srbska v ozkem in separatističnem smislu besede. Pa šli, ki je vteleževal vsu jugoslovansko notranje in zunanjo politiko, ni razlikoval Slovencev od Slovakov in se ni niti najmanj brigal za vevično dejstvo, da Slovenci sicer nimajo lastne zgodovinske tradicije, pač pa imajo zelo visoko razvito in razširjeno literaturo in tako splošno izobrazbo kakor njihovi srečnejši sosedi v Sveci in Avstriji. Dejansko je pomen Slovenec za jugoslovansko državo vsaj trikrat tako velik kakor njihovo število.

Nato prehaja Radić na Hrvate, ki imajo svojo petnajstletno zgodovino, svojo narodno kulturo in plemenit zanos evropske solidarnosti, pa so jih Srbi enostavno krstili za Srbe katoliške vere in po tem tudi z njimi ravnali. Srbska zunanja politika tako ni vodila računa o Hrvatih in Slovincih in se oprla zgolj na prijateljstvo Italije, ki si je vedno lastila in si še last izključno pravico do Jadranskega morja. Ta politika je Jugoslavijo drago stala in se je zahvaliti le Mali antanti, da ni postala usodna za nas.

Potem pravi Radić, kako so Hrvatje sklenili sporazum s Srbi in priznali ustavo in dn nastijo in dosegli, da se je zunanja politika krenila v drugo smer. Kot smernice za jugoslovansko zunanjo politiko navaja Radić: Do bri odnošaji z Italijo, status quo ob Jadrani in na Balkanu, prijateljstvo z Bolgarijo, Grčijo in Albanijo, razširjenje Male antante na Poljsko in Ogrsko, prijateljske zveze z Avstrijo brezpogojno zaupanje do evropskega areopaga Anglije, Francije in Nemčije, obnova diplomatskih odnošajev z Rusijo z zavarovanjem proti komunistični propagandi.

Odmevi procesa mariborskih duhovnikov proti uredniku Erženu.

Po vseh širnih pokrajinah naše slovenske domovine globoko odmevajo odmevi procesa mariborskih duhovnikov proti uredniku socialističnega lista »Volksstimme«, Erženu, ki je dne 12. t. m. končal pred mariborskim okrožnim sodiščem z občutno obsodbo Eržena radi klevete in žalitve po tiskovnem zakonu. Saj posegajo razburkani valovi zgodovinsko-političnega obiležja daleč nazaj v osemletno zgodovino našega bisera na severni meji, našega toliko obojevanega jugoslovanskega Maribora nazaj do tistega usodnega 27. januarja 1919. leta, ki kot nekakšen beli mejnik visoko štrli izmed vseh pomembnejših dogodkov prevratne zgodovine jugoslovanskega Maribora. Ko je general Maister z neverjetno smelostjo dne 1. novembra z okoli 50 oficirji in vojaki zasedel Maribor, je pač zabil dolgi trn v peto mariborskega nemštva in nemčurstva, ki je istemu povzročil globoko, skelečo rano, katere sami vkljub vsem besnim poskusom za energično operacijo niso mogli ozdraviti, ker je Maistrova energija dne 23. novembra 1918 z razorožitvijo nemške belo-zelene garde razbila tiste nemške vojaške klesče, s katerimi so hoteli izveliči trn iz svoje skeleče rane in Maister pa je pravočasno zapazil in spretno v kali udušil vse nemške diplomatske akcije za osvojitve Maribora iz slovenskih rok. Nemci pa vendar še niso izgubili vsega upanja. Zato so nameravali dne 27. jan. 1919 ob priliki prihoda ameriške misije z številnim mariborskim delavstvom in z nemškim prebivalstvom zopet zavzeti Maribor. Po zavzetju pa naj bi bil vkorakal v Lipnici v to svrhu pripravljen bataljon 47. pešpolka in legija graških buršakov. Vse to pa so preprečili krvavi dogodki tega dne na Glavnem trgu. Ko so Nemci uvideli brezuspešnost poskusov osvojiti si zopet Maribor z lastno močjo, zamislili so si drugi načrt, katerega so hoteli izvršiti s pomočjo Italijanov. V to svrhu je odšla iz Gradca večja deputacija uglednih politikov pod vodstvom štajerskega deželnega glavarja Kaana na Dunaj k dunajski vladi in k predsedniku italijanske vojaške misije, generalu Segreju z zahtevo, da naj italijanske čete zasedejo Maribor, samo da se odstrani general Maister. General Segre je takoj poslal v Maribor italijansko vojaško komisijo, kateri je načeloval major Carara, ki se je do 14 dni z dvema karabinijerjema kazal po mariborskih ulicah, napeljeval stike z vsemi vodilnimi nemškimi krogi v Mariboru in je pripravil teren za italijanski puč. Vendar Italijani brez antanthege vrhovnega poveljstva zasedbe Maribora niso mogli izvršiti, ako za to niso imeli kakšnega posebnega povoda, n. pr. po krvavih medsebojnih spopadih med slovenskim in nemškim življenjem.

Podrobnosti o veliki nemški demonstraciji dne 27. januarja 1919 pred ameriško komisijo in na Glavnem trgu, kakor so slikale priče dogodke pred sodiščem, je prinesel »Slovenec« dne 13. t. m. Bredzdvomno, jasno je bilo ugotovljeno, da med usodnimi dogodki ni bil navzoč na Glavnem trgu ne general Maister in ne komandant mesta, podpolkovnik Cvirn, da ni bilo na Glavnem trgu nobene vojaškega oddelka in da se nobeden vojak ni nahajal v posloju bogoslovja. Le mala vojaška patrolja, broječa šest mož, je stala v magistratnem posloju in nasproti 10 do 15 tisoč ljudi broječi množici nemških demonstrantov je strajalo, stoječ pred vhodom na Rotovski trg le bornih 10 do 12 policijskih stražnikov, ki so nosili vojaške uniforme. Ko pa je razbesnela nemška množica pobila policijskega komisarja

dr. Senekoviča na tla, ko je padel revolver-ski strel iz množice demonstrantov in je odбил bajonet enemu policijskemu stražniku in ko so demonstranti začeli dejansko napadati in razoroževati policijske stražnike, šele takrat, v najkritičnejšem položaju, ki je ogrožal življenje stražnikov, so isti vzdignili puške in so v skupnem silobranu oddali v množico demonstrantov usodne strele, ki so zahtevali — krvave žrtve.

Sele približno pol ure po tem dogodku je došel na Glavni trg podpolkovnik Cvirn in je na licu mesta zaslusal okoli 12 uglednih Nemcev, med njimi dr. Leonharda, dr. Juritscha, dr. Lichana, rav. Sedlatschka, ki so sami zahtevali, da se jih zaslisi kot prič. Vsi so na licu mesa pokazali mesto, kjer so stali stražniki, nadalje kako in v kateri smeri se je streljalo. Nobena izmed teh prič pa takrat ni izjavila, da bi se bilo streljalo na ljudi iz bogoslovja, in šele naknadno, ko se je po vsem nemškem časopisju uprizorila velikanska gonja proti slovenskim funkcionarjem generalu Maistru in podpolkovniku Cvirnu, so začeli po časopisju razširjati gorostasno laž, da so

die erste Reihe hindurch auf die dichtgedrängte Menschenmasse. Zu gleicher Zeit wurden von der anderen Seite des Hauptplatzes vom slovenischen Priesterseminar her Salven abgefeuert und man sah, wie sich slovenische Theologen unter furchtbaren Entrüstungsrufen der dort stehenden Arbeiter die Hände rieben. — Nadalje: »Die ganz ungeheuerliche, entsetzlich barbarische, Gott und die Menschheit verhöhnende, echt slavische Schandtats der slovenischen Routhorde in Marburg muß die Empörung aller zivilisierten Menschen erregen und zu wirksamster Gegenwehr gegen derartige mitten in Europa möglichen Bestialitäten aufrütteln.«

Paralelno s časnikarsko gonjo prirejali so Nemci v nemško-avstrijski republikli neštete protestne shode in proteste vlade, univerz, korporacij itd., ki so vsi sklenili resolucijo z refrenom: »Proč z Maistrom iz Maribora — antantne čete naj zasedejo Maribor!« — To nemško šahovsko potezo je Maister jako spretno pariral s tem, da je takoj sestavil avtentično poročilo teh dogodkov, da je isto podprl z vsemi dokazi in protokoli, med njimi po revolver-skemu strelu odbito konico bodala in vse zapisnike, katere je podpolkovnik Cvirn takoj po dogodku na licu mesta sestavil s policijskimi stražniki in tudi z nemškimi pričami, ki so vsi avtentično dokazali potek obžalovanja vrednih krvavih dogodkov tako, kakor so bili dne 12. t. m. nesporno ugotovljeni tudi pred okrožnim sodiščem v Mariboru.

To je zgodovinsko-politično obiležje Erženovega procesa, so pa dejstva, ki so vsakemu Mariborčanu dobro znana — in vendar se je zgodilo po preteku osmih let zgodovine jugoslovanskega Maribora, da se je našel urednik lista, ki se prišteva med slovenske žurnaliste, ki v slepi strankarski strasti zopet pogreva tiste, za čeli slovenski narod sramotilne nemške obdolžitve, s katerimi so nam naši narodni nasprotniki hoteli na čelo pritiniti žig kulturnega barbarstva in ki so za vsakega pošteno mislečega Slovence morale veljati kot že davno ovržene zgodovinske izmišljotine. Našel se je še tudi slovenski advokat, dr. Reisman, ki je ob prevratu sam osebno stal v ospredju naših narodnih boriceljev, mož demokrat, nacionalist in Orjunaš, ki je ob vsaki priliki poudarjal svoje narodnjaštvo, kateremu so morda bile vse te podrobnosti osebne znane in ki je kdaj temu pred sodiščem poskušal doprinesiti dokaz za trditve, ki bi morale, če bi bile resnične, služiti v kulturno sramoto našega naroda — in to s pričami iz nasprotnega sovražnega tabora za dejstva, ki jih celo resni in pošteni nemški krogi sami niso mogli verjeti.

Kako izgledamo spričo tega Slovence pred inozemskim, da ne rečemo v prvi vrsti nemškim svetom! Kakšne koristi ima naš narod od takega postopanja? Kam plovemo?

Kardinal Bourne v Varšavi.

Varšava, 14. maja. Na Poljskem se muči westminstrski nadškof in angleški primas kardinal Bourne. V Varšavi je gost poljskega vojaškega škofa Galla, obiskal je pa tudi vse državne dostojanstvenike: predsednika republike Moscickiego, ministrskega predsednika Bartla, maršala Pilsudskega in zunanjega ministra Zaleskega. Iz Varšave potuje kardinal v Poznanj, Krakov in Čenstohov. Kardinal Bourne je že iz svetovne vojne znan kot velik prijatelj Poljakov, a tudi kasneje je opetovano pokazal svoje posebne simpatije do Poljske. Njegovemu sedanjemu obisku pripisujejo poseben politični pomen na korist zblizanju Poljske in Anglije. Kardinala so Poljaki kar najslaslovejše sprejeli.

Nežni dah Crêpe de Chine

Razvajeni ženi pripada predpravica, da popustimo njenim malim željam in muham, predvsem tedaj, ko to prispeva k njeni udobnosti in osebni prikupljivosti. Zanj torej ni neodoljivo samoljubje, če hrepeni po perilu najboljše kakovosti. Nežni dah, ki ga ima Crepe de Chine in srčno veselje, ki ga ono pripravi ženi, sta zadostna odškodnina za njegovo višjo ceno. Ta pa niti ni, da bi morala odločevati pri nabavi najfinejšega perila, ker zavisi prava vrednost takih nežnih tkanin le od njih obstanka. Prane v Lux-peni ohranijo te njih prvotno gibčnost in njim lasten čar, ker se v njihovi peni, ki prodre med vsa vlakna, ne pokvari niti najbolj nežna tkanina.

Zato perite brez skrbi vaše svileni perilo v Lux-u, zakaj to sredstvo, ki je brez primerne, vam je porok za največji aspeh ob največji udobnosti.

Lux je za roke popolnoma neškodljiv.

LUX

iz bogoslovja vojaki in bogoslovci streljali na nemške demonstrante.

Nemcem je ta žalostni dogodek najboljše dobrodošel in izkoristili so ga za najširše osnovano politično gonjo proti celokupnemu slovenskemu narodu. Slikali so ta dva vojaška funkcionarja kot krvoločna trinoga, ki sta že dolgo popreje sklenila, da pustita streljati na nemške demonstrante in da sta svoj namen brez vsakega povoda tudi izvršila, samo da zadostujeta svoji sadistično-tatarski nasladi.

Kot dokaz za višek nekulturne in barbarstva celokupnega slovenskega naroda pa so navajali dejstva, da so celo slovenski bogoslovci iz revolverjev streljali na nemške demonstrante in so se rojali in posmehovali, ko so se uboge nemške žrtve v svoji krvi ležeče zviijale v bolečinah.

Vsa gonja je bila uprizorjena z jasnim namenom, da generalu Maistru in celokupnemu slovenskemu narodu vtisnejo na čelo pečat nekulturnega, krvoločnega barbarstva, in da pred mirovno konferenco v Parizu naslikajo slovenski narod kot stoječ na tako nizki stopnji kulture, da ni sposoben na pravičen in kulturn način obvladati kulturno visoko stoječemu nemškemu narodu. Radi tega so zahtevali, da se odstranijo iz Maribora general Maister in da zasedejo Maribor »antantne čete«, mislili so pa na Italijane, s katerimi so bili že sklenili tajen dogovor z generalom Segretom na Dunaju. Tako je pisala »Ost. Rundschau« 30. januarja 1919 pod naslovom »Die slovenische Greueltat in Marburg: «Während das erste Glied der südslavischen Soldaten zur Täuschung der Menschenmenge in die Luft schoß, feuerte das zweite Glied durch

Spomini na mater.

Václav Kosmák — Tugomir Zlatopoljski.
Začenjam s spomini na tebe, mati, ki počivaš v grobu, ti zvezda mojega življenja! S svojo neba gled dolji name, blagoslovi mo je delo, da bi bil tvoj otrok ne le po telesu, temveč tudi po srcu in duhu! Ponosen sem nate. Sin kraljice semi Castit diadem svetli s čela moji materi. Mati, prosí zame, da boš tudi ti lahko ponosna name, kadar umrjem.

Kadarkoli se spomnim umrlih znancev, se mi strese srce. Na misel mi pridejo vice in pekel. Spomin na mater pa mi pada na dno srca ko majniško solnce. Niti enkrat mi je ni pokazala domišljija v vicah. Verujem, da je en Bog; verujem, da je mati v nebesih.

Neki dan je umrl v moji rojstni vasi star, tuj berač. Občina mu je dala krsto in župnik je obljubil pogreb. Mislili so ga v njegovih cunjah položiti v krsto. Ko je mati to zvedela, je poskala v skrinji obleke, jo zašila in nesla mrtvemu beraču. »Mati, zakaj mu pa bogati ne dajo — mi nimamo sami kaj prida oblečil!« sem pripomnil jaz. »Veš, dete, bogati dajejo bogatim — revnim pa reveži.«

Mater sem pozdravljal zjutraj: »Guten Morgen, Mutter!« Če sem hotel kruha: »Brot, Mutter!« itd. Izprva se mi je mati smejala, pozneje me je pa zavrnila: »Ne govori mi več nemški! Saj vendar veš, da to ne umejem. Deček, ki se sramuje materinega jezika, se bo sramoval, kadar doraste, tudi staršev in ljudi, iz katerih je izšel. Z menoj govori, kakor sem te naučila jaz. V nebasa bom prišla tudi z moravskim »očenašem! Nemščino si pripravni za šolo, ker se drugače učiti ne smeš!« In šla je iz sobe. — Jaz sem ostal kakor poparjen.

Ne vem, ali sem videl mater več ko desetkrat pri mizi sedečo in obedujočo; kje in kdaj je jedla, ne vem. Tako neumorno je delala, da ni utegnila ni jesti. Da je bila prva pokonci, zadnja šla k počitku, se mi tisti čas ni zdelo nič posebnega; mislil sem, da drugače biti ne more. Nikdar je nisem videl čez dan brez dela — samo ob nedeljah nekaj časa po južini. Tedaj je brala nabožno knjigo ali — ako je bilo poleti — sedela na vrtu. Neko popoldne se nas je več zbralo, pa smo zapeli. Mati je veselo prisledla k nam. To je bila njena edina zabava.

Toliko dela, tako malo zabave, a pri tem tako vesel more biti samo človek, ki je plemenitega srca. Prišel je v našo vas blazen židovski berač. Bil je na pol nag, bos in razoglav. Na rami je imel veliko vrečo cunj. Na vsaka vrata je pisal s kredno imena in številke. Otroci so skakali okoli njega in mu nagajali. Ko je

mati to opazila, je velela otrokom, naj mirujejo. Sosedov Tonček je pa kljub temu porinil pest blata v berača. Moja mati je skočila za njim in ga oklofutala. Kmalu nato je prišla k nam soseda, huda kakor gad.

»Strina, kdo vam je dal pravico pretepati mojega Tončka?«

Mati jo je pogledala ter rekla: »Res, pre-naglišla sem se —«

»To si mislim — in zato —«

»Potrpite, da vam še nekaj povem,« je pristavila mati; »kazni ni zaslužil Vaš Tonček, temveč Vi sami! Boste videli, da bo kedaj še Vas ometaval z blatom.«

»Kdo ve, kakšni bodo pa Vašil!«

»Nesreča zame, ako jih svet izpridi — ali jaz ne bom kriva.«

Sedeli smo krog matere na vrtu. »Ljubi otroci,« nas je nagovorila, »vi še ne veste, kaj je hudo. Imate očeta in mene, — ali jaz? Matere nisem nikdar poznala. Umrla je, ko sem prišla na svet. Oče se je zopet oženil, a ko mi je bilo pet let, je šel oče za materjo v večnost. Bila sem sirota. Mačeha se je drugič omožila. Odslej sta oba z menoj ravnala grdo.« Ko je povedala, kaj vse je v teku let pretrpela, je umolknila. Mi pa smo sedeli okoli nje s solzami v obeh, kakor pred nevihto piščeta krog svoje matere. Oh, nas vse je zalotila nevihta — ampak nje, ki bi nas vzela pod peroti, kateri bi se lahko brez skrbi zaupali pa potožili svoje bolesti — nje ni več. Petero jih je šlo za njo, samo oče in jaz sva še ostala v dolini solz. Koliko-

krat se ozirava in zdihujeva k oslavljenim duhovom in jih prosiva pomoči.

Malo dobrega je užila moja mati na tem svetu. — Nje poslednji dnevi so bili mučni. Dolgo je trpela in zelo.

Če jo je kdo tolažil na smrtni postelji, je rekla: »Bolje je trpeti tukaj kakor v vicah.«

Rasla je kakor poljska cvetica. Nihče te ni gojil, nihče negoval. Ali nebo ti je dalo rose in solnca. Cvetela si na skrivnem, črv te ni razgledal, ni te umorila slana. Dobojevala si. Na trnju tvojega življenja so razcvetele rože večnosti.

Nisi meni ti umrla, —
Kakor nekaj še živiš,
Kar ti smrt telo je strla,
Iznad zvezd se mi blestiš.
Tam me čakaš zdaj, svetnica,
Koliko bom majev zrl,
Da bom krila razprostrl,
Hitel kakor duh krilati
K tebi, tebi, zlata mati!

Takih spominov na mater odseva mnogo iz daljnih detinskih nebes v moji duši kakor se z daljnega jasnega neba bliska k lepemu vremenu. Samo nekaj spominov sem napisal, da vsaj megleno naslikam obličje svoje in — hkrati mnoge, mnoge matere slovanske. Uveren sem, da se bo zamislilo veliko bralcev ob teh vrsticah v oni blaženi čas, ko so še snivali v materinem naročju zlati sen ter naši podobne slike v svoji duši. —

Dogodki v posloju ruskega poslaništva v Londonu.

v London, 14. maja. (Izv.) Preiskava v posloju ruskega poslaništva se nadaljuje. Ker aslužbeni trgovinske nakupne družbe niso hoteli izročiti ključev od treh vzidanih blagaj, je policija poklicala strokovnjake, da blagajne siloma odpro. Delo je težavno in se je nadaljevalo vsa noč. V prostorih družbe so našli med drugim večje število pušk mavseric.

V spodnji zbornici je včeraj laborist Henderson zahteval zaradi dogodkov v posloju ruskega poslaništva pojasnil. Notranji minister je odgovoril, da je odredil hišno preiskavo in tekoče informacije, ki jih je prejel od policije o delovanju sovjetske nakupne družbe. Drugih pojasnil zaenkrat še ne more dati, ker policija še ni dovršila svojega dela. Na nadaljna vprašanja je minister odgovoril, da je med prostori trgovinske družbe in prostori sovjetskega poslaništva težko ločiti in da je mogoče, da se je pri preiskavi nehote kršila diplomatska imuneteta.

Ruski opravnik poslov Rosenholz je včeraj obiskal Chamberlaina in mu izročil začasno protestno noto. Nota ugotavlja med drugim, da je policija zlostavljala uradnike, ki niso hoteli izročiti ključev utrjenih blagaj in da so tudi drugače skrajno brezobzirno postopali nasproti namučencem. Rosenholz je končno izjavil, da pričakuje navodil od svoje vlade, v tem pa najodločneje protestira proti kršitvi pogodbe, ki zagotavlja trgovinski družbi imuneteto.

Po splošnem mnenju je pričakovati, da pride sedaj do prekinjenja diplomatskih odnošajev z Moskvo. V nekaterih gospodarskih krogih so zato v skrbeh za svoje interese v Rusiji; mnoga industrijska podjetja so pravkar sklepala večje kupčije z Rusijo, a nekateri finančni krogi so že investirali svoj kapital v Rusiji. Sedaj se boje, da se ne bi ruska vlada poslužila represalij.

v London, 14. maja. (Izv.) Ker so se nastavljeni »Arkosa« branili predati policiji ključe od saffes-omar, je policija preskrbela vse potrebne priprave in nasiloma odprla pet omar.

v London, 14. maja. (Izv.) »Daily Mail« izve iz zanesljivih virov, da so v ponedeljek iz nekega angleškega državnega urada izginili dokumenti, o čemer je bilo takoj obveščeno zunanje ministrstvo. Tekom dneva je ministrstvo dobilo informacije, da se dokumenti nahajajo v posesti neke osebe ruske zadržne zveze in na podlagi tega je bila nato odrejena preiskava.

v London, 14. maja. (Izv.) Govornik delavske stranke v Manchesteru je rekel, da bo delavska stranka počakala do ponedeljka, da poda vlada svoje poročilo o preiskavah v ruskem trgovinskem posloju in nato podala svoje mnenje. Na vsak način bo to napetost odnošajev med obema državama povečalo in prineslo škodo za mednarodno trgovino, na kateri sta obe državi interesirani. Miru ne bo vse dotlej, dokler ne bodo evropske države vpostavile mirnih odnošajev z Rusijo.

SARAJEVSKA OBLASTNA SKUPŠČINA.

v Sarajevo, 14. maja. (Izv.) Sarajevska oblastna skupščina je včeraj popoldne nadaljevala svoje delo in je sprejela med drugim tudi poročilo za tekoče leto, ki predvideva 4.314.300 Din dohodkov in ravnoličilo izdatkov.

SNEG V BOSNI.

v Sarajevo, 14. maja. (Izv.) Noč je padla dež s snegom in zjutraj so se vsi višji vrhovi bosenskih planin prikazali v snežni odeji. Tudi iz Mostarja poročajo, da je zapedel po hercegovskih planinah sneg.

BENES O ITALJANSKO-JUGOSLOVANSKIH ODNOSAJIH.

Trst, 14. maja. (Izv.) Današnji »Piccolo« objavlja pogovor italijanskega poročevalca v Jačymovu z dr. Benešem. Na vprašanje, če se bo konferenca bavila tudi z italijansko-jugoslovanskim nasprotjem, ki da je sedaj itak na poti direktnih pogovaj, je dr. Beneš odgovoril: Češkoslovaška je v Belgradu vedno opozarjala k zmernosti. Češkoslovaško vežejo z Italijo vezi iskrenega in lojalnega prijateljstva, zato se je vedno trudila, da odstrani vsak vzrok za nesporazum med Rimom in Belgradom. V tej smeri hoče minister tudi v bodoče hoditi; to je tudi v splošnem interesu Male antante.

ANGLEŠKI ZAKON O STROKOVNIH ORGANIZACIJAH.

v London, 14. maja. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da je vlada včeraj sklenila, da se določi za razprave o predlogu zakona o strokovnih organizacijah v spodnji zbornici še nadaljnjih 14 dni. 12 dni je določenih za posvetovanje odbora, 3 dni za poročila in 2 dni za tretjo rapravo.

O FRANCOSKIH LETALCIH NOBENE SLEDI.

v Newyork, 14. maja. (Izv.) Zračna ladja Los Angeles se je vrnila po 14 urnem poletu brez uspeha in ni dobila nikakih sledi za francoskima letalcema.

POPLAVE OB MISSISSIPLJU.

v Batonruggé, 14. maja. (Izv.) Po poročilu guvernerja Louisiane je radi razrušenja nasipa Bayon des Aglans 25.000 ljudi brez strehe. Obstoja tudi bojazen, da se bo porušil nasip reke Atchafalaya, s čemer bo ogroženih 50 naselbin. Vsled razrušenja nasipa pri Leonvillo se ceni nastala škoda na 10 milijonov dolarjev.

Boj za Kamnik.

Torej so se oglasili v »Jutru« sam g. župan dr. Karba in povedali strmečemu svetu, da so tudi v Kamniku vsega krivi klerikalci. Oj, ti presneti klerikalci! Pa bi jim človek komaj prisodil, da znajo šteti kvečjemu do 5. A vendar znajo šteti še dalje, celo do 3.802.000 in še malo dlje. Skoraj do 4 milijonov! No pa pustimo to ob strani in si malo oglejmo, kaj so zagrešili ti presneti klerikalci, da so tako v živo zadeli kamniške demokrate.

Boli jih, »da so se zvezali samostojneži, radikali in komunisti«. Za strašilo pravijo »komunisti«, čeprav so kamniški delavci ravnali tako malo komunisti kot demokrati. In ti trojni so se tedaj zvezali med seboj samo zato, da zmago zasigurajo klerikalcem. Vse skukaj da je samo politika, nič drugega. Gospod doktor, ali so morda Vaši nekdanji pristaši-demokrati, ki zdaj celo kandidirajo na gospodarski listi in še drugi, med njimi Vaši bivši najzvestejši, zupustili dično demokratsko stranko ravnati politike samo da klerikalcem pomagajo? No, bilo bi to dobro spričevalo za kamniško SDS, če bi svoje pristaše vzgajala tako, da pomagajo klerikalcem samo radi politike! Tega g. doktor nikomur ne boste dopovedali, pa Vam tudi ne bo iz sitnega položaja pomagalo. Bili morajo tedaj globlji vzroki; in se po Vašem mnenju v občinskem odboru ne rešujejo politična vprašanja, ampak zgolj gospodarske zadeve občine, tedaj mora ravnati v tem grmu tičati zajec. Zato se g. doktor, nikaner ne obračajte na »Slovenčevega« dopisnika za pojasnilo o gospodarstvu, ampak vprašajte tiste svoje, ki so SDS obrnili hrbet in grede zdaj proti demokratom, zakaj so to storili. Vemo, da Vam bodo radevolje povedali; če pa še ne boste razumeli, Vam pa tudi »Slovenčev« dopisnik s celim svojim imenom na more pomagati!

Tudi blagoslov g. Škofa tej zvezi samostojnežev, radikalov, komunistov in zraven še klerikalcev Vam ni pogodu. Naša čisto skromna misel je, da bi si kamniški demokrati obliznili v tem času vseh pet prstov, ako bi dobili takole malo blagoslova g. Škofa. Saj menda ga bodo dobili, če prej ne, na dan volitev gotovo! Lahko pa dvomimo, če bo ravno prijeten ta blagoslov!

Sicer Vam naj pa oni na »gospodarski list« sami odgovarjajo na to, kar ste nanje naslovili. Mi samo vnovič trdimo, kar smo zapisali že zadnjik, da gre SLS v volivni boj samostojno in da se ni vezala z nikomur, ker ji to potrebno ni. Morda se bo še kdaj vezala. Ali kdaj se bo in s kom se bo, bo pa SLS še sama najbolje vedela in ji niti zdaleka ne bo prišlo na misel, da bi hodila za svet spraševat kamniške demokrate!

Se o eni stvari se pomenimo g. doktor. Trdite, da je demokratska večina pred šestimi in pred tremi leti na usta župana pozvala klerikalno manjšino na sodelovanje v prid občini in jim ponudila proporcionalno mesto v vseh odsekih in tudi v upravnem odboru Mestne hranilnice. To pa ne drži, ker je nasprotno res, da je pred šestimi leti naša manjšina ponudila sodelovanje, ako ji odstopijo demokrati enega svetovalca in eno mesto v Mestni hranilnici. To pa so gladko odbili! Pred tremi leti, pa niti časa ni bilo za kake ponudbe, ker so že prišli z izgotovljeno listo vse svetovalskih in drugih mest in so bili na njej sami demokrati, ki so bili tudi potem s svojimi glasovi izvoljeni

Tako je bilo in nič drugače. Vseh devet naših odbornikov bo to lahko potrdilo. In zato smo grajali demokratsko občinsko gospodarstvo, ker je bilo tako, kot je, samo vesled tega, ker je v njem odločala ena sama stranka. Tudi glede predlogov v občinskem svetu je stvar malce drugačna. Veste, kako ste vedno doledno odgovarjali vsem našim predlogom in protipredlogom? »Vse to smo že mi sami dobro premislili« se je vedno glasilo vaš odgovor. Vidite, ker ste vedno le sami premišljevali in niste pustili drugim premišljevat, so si pa ti zdaj tudi sami brez Vas dobro premislili — ter z njimi še mnogi drugi — kako bodo naredili, da ne bo samo demokratom treba vedno premišljati!

Tisto pa, g. doktor, kar ste »moralni« povedati »Slovenčevemu« dopisniku, bi bilo res prav vseeno, če ne bi bili povedali: »da slabo služi s takimi dopisi svoji stranki, še slabše pa svojim nekdanjim pristašem in sedanjim pomočnikom v gospodarskem bloku«. Verjamete, da »Slovenčev« dopisnik prav dobro ve, kako se taki stvari streže in ne rabi zato prav nič poduka od demokratske strani. Da je tudi s svojim, od vas tako tako grajanim dopisom prav dobro postregel, je najboljši dokaz vaš odgovor! »Slovenčev« dopisnik.

Na stotine vrst najrazličnejših modernih

Čipk
(klekiane ali fillet)

Vam nudi po najugodnejših cenah trvrka

T. EGER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta štev. 2.

Največja zaloga čipk v Ljubljani.

Postavitve spomenika na suhem bajerju.

Osnoval se je poseben odbor z nalogo, da postavi spomenik žrtvam, ki so padle kot žrtve vojne soldateske na Suhem bajerju.

Na tem mestu žalosti leže mnogi vzorni sinovi našega naroda, idealni narodnjaki, vzorni rodoljubi, ki so popolnoma nedolžni padli pod prekim sodom našemu narodu sovražnega avstrijskega režima.

Tem žrtvam je dolžan ves narod hvalečnosti in spoštljivega spomina. Zato je velika dolžnost javnosti, da odbor za postavitev spomenika podpre z darovi in nabiranjem prispevkov za spomenik.

Imenovani odbor tvorijo gg. Drago Kalin, Fran Murovec, prof. F. Sič, župnik Janko Barle, Peter Šterk in ga. Maša Gromova.

Odbor ima tudi nalogo skrbeti za ohranitev grobov, postavitev spomenika ter ustanovitev fonda za podporo sirotam usmrčenih pregančancev.

V kratkem prične društvo z akcijo nabiranja. Naj ne bo Slovenca, ki bi odrekel podporo. Dobrodošel bo vsak dinar.

Odbor pravi v svojem tozadevnem proglasu med drugim tudi:

Hvalečnost, ki smo jo dolžni padlim borcem za osvobojenje, zahteva vidnega znaka, ki bo pričal poznim rodovom, da smo mi, ki smo prvi začeli uživati sadove te borbe, pojmlili globlino in veličino doprinešenih žrtv. Posebno hvalečnost pa še dolgujemo onim brezštevili in brezimnim tihim junakom, ki so za ceno svojih življenj dokazali, da so bili v našem narodu tudi v urah obupa in najtežjih preizkušenj močje, ki so slepo verovali v izvršenje velike pravice ponizanih in razžaljenih.

Pokažimo svetu, da smo vredni predragocenih žrtv, padlih za naše osvobojenje in postavimo na Kalvariji naših najboljših spomenik, ki bo viden dokument pietete in večnega spomina na one, ki so umirali zato, da bo nam in naši deci dobro v oni Jugoslaviji, katero so le-ti gledali v viziji smrtne ure.

Dobrodošel bo vsak dinar!

Italija nima brezpogojnih pooblastil glede Albanije

London, 14. maja. V spodnji zbornici je laboristični poslanec Buxton vložil interpelacijo zaradi nevarnosti novih incidentov v Albaniji in predlagal, da naj se za Albanijo sestavi mednarodna anketa, v kateri bi sodelovale Anglija, Francija in Nemčija. Ta anketa naj bi bila pod kontrolno Društva narodov. Na interpelacijo je odgovoril podtajnik zunanega ministrstva in izjavil, da smatra angleška vlada anketo kot nepotrebno, ker je pričakovati, da ne pride do novih incidentov. Po tem je podtajnik naglasil, da se sklep veleposlaniške konference iz l. 1921., ki daje Italiji možnost, da posreduje v varstvo alb. neodvisnosti ne more izvršiti brez posebnega dovoljenja vlad, ki so sklep podpisale. Vsakršna izprememba albanskih meja bi povzročila intervencijo za zaščito albanske neodvisnosti ne samo Italije, marveč tudi sosednjih držav in velesil. Vsaka separata italijanska akcija v Albaniji je izključena.

Francoski odgovor na nemško demaršo.

Berlin, 14. maja. V poučenih krogih izjavljajo, da je francoski zunanji urad obljubil, da bo do sobote podal odgovor na vsa vprašanja, o katerih je poslaniški svetnik Rieih minolo sredo razpravljal z Briandom. O vsebini odgovora v nemških krogih niso poučeni. »Lokalanzeiger« poroča iz Londona, da je Mussolini na Stressemanovo željo posredoval v Londonu, da bi se sprožilo vprašanje o izpraznitvi Porenja. Angleški zunanji urad je dal razumeti, da sedanji trenutek ni ugoden za to.

AHMED BEG ZOGU — KRALJ?

v Bukarešt, 14. maja. (Izv.) Romunski listi prinašajo brzjavke iz italijanskih virov, da se bo Ahmed beg Zogu jutri, 15. maja, dal oklicati za kralja Albanije.

Joža Lovrenčić:

Meja.

Spomin iz Kobariškega Kota.

Tiste mesece med korminskim premirjem in dunajskim mirom leta 1866. so bili Kotarji možki in glasni; zadovoljni so bili, da so se odločili Benečani za Italijo in težko so čakali, kdaj pride cesarska komisija in uredi po pravici in resnici mejo, za katero so se bili in pravdali z beneškimi sosedi sto in sto let in še niso prišli do svojega razona, čeprav so hodili od Poncija do Pilata s starim pisom in zavlečeno svojo besedo.

»Zdaj vam pokažemo, čigava je Mija do Predola, čigava je Matajur tam doli Za skalo do Rompeta, čigava je Poljana in kdo ima pravico do gozda in pašenja!« so grozili Kotarji in s stisnjenimi pestmi povdarjali, da je minil čas beneške kraje.

»Naš kralj je zmagal vašega...« so ugovarjali Benečani in hoteli povedati, da se Kotarjev ne bojijo.

»Saj vemo, kako! Kar lepo tišite o zmagi!« so bili Kotarji hud.

»Pod nosom se obrišite za Mijo! O, Mije vam ne pustimo, ne, in tudi Za skalo bomo še mi gospodarji! Sme že povedali, kod mora iti meja!« so rasli Benečani, a kakor so rasli, so ostali le pritlikavi nasproti Kotarjem, ko so jim dokazovali svoje pravice iz roda v rod do desetega kolena nazaj...

Porumenelo je listje v Miji in Matajurju in ko je padla prva slana in se je drevje obletelo, je zavrčalo od Kobarida do Starega sela in Robiča in Kreda, do Potokov in Borjane in Sedla in Breginja in še v skrajni kot do Logij in Robedišč. Veselje in moreča bojazen, ki jo je budila negotovost, je objela vse od vasi do vasi, ko se je razneslo:

»Komisija je prišla. V Poljane je šla!«

In že so vedeli povedati, da so tudi Italijani v Poljani in da so v cesarski komisiji generalni in gosposdi iz tolminskih kanclij in med njimi izženir Goriup, pri katerem so bili že tolikrat, da bi mu razložili kotarsko pravico, ki naj bi jo zagovarjal in po njej meril, ko ga pokličejo.

»Slaba bo,« je menil star očanec, ko je slišal, da je v komisiji Goriup.

»Zakaj pa, oča?« so ga vprašali, ker ob njegovi besedi jih je zapeklo.

»Enkrat sem bil zraven, ko smo bili v Tolminu, in če sem rekel, da bo slaba, ne rečem druge.«

»Kako je bilo?« so bili radevedni, dasi so že nedeljo za nedeljo pred cerkvijo premlevali vse poti, ki so jih napravili od pomenja sem in še zadnje čase v Tolmin zaradi pravice in meje.

»Kako je bilo?« je povzel očanec. »Pri Goriupu smo bili, ki ima te stvari čez. Nič nas ni maral prav poslušati in še ugovarjal nam je. Pa kar po laško in ne po našel! Navsezadnje pa nas je nagnal in zabrusil — Bog

mu grehe odpusti — za nami še kletvico, grdo laško kletvino!«

»E, potem res ne kaže nič dobrega!« so bili ljudje poparjeni.

»Če bo Goriup odločal...« so podvomili nekateri, ker upanja, da zmaga pravica, si niso pustili kar tako vzeti.

»Pa saj je župan naš z možmi tudi zraven, da povedo svojo,« so menili drugi in s svojo besedo podprli upanje, ki je prehajalo že v mučno skrb in jezo in ogorčenje.

»So zraven, so,« je pritrđil očanec, »pa kaj pomaga, ko se zmenijo gospoda med seboj, kakor se bo njim zdelo!« —

Tako je šlo po Kotu in nezaupanje je prevladovalo...

Krejci, Potočani in Borjanci so bili preveč prizadeti, da bi mogli mirno doma čakati, kako se odloči njihova pravica. Zdaj sta se odbili dva od doma zdaj trije in ko je pri Sv. Miklavžu v Kredu zvonilo poldan, je bilo pol Kreda, pol Potokov in pol Borjane na nadižki cesti tam doli Za skalo na robu Benečije in pogumnejši, ki so hoteli sproti slišati, kako se odloča pravda, so jo udarili s ceste kar čez Nadižo v Poljano, kjer je bila zbrana komisija. Gledali so, kako je gospoda opazovala s »kolomito« Mijo, ki je s Kozlovih robov stromo padala do Nadiže.

»Ali ostanejo kar tu?« se je utrđalo zaskrbljeno prisaňanje.

»Na Štupico bi morali iti pa pogledat Predol, kaj zijajo Kozlove robe!« so mrmarali.

»Poslušaj, kako so Italijani glasni, glej,

kako se priliznjeno sladko smejejo, kako mahajo in opletajo in naši jim prikimujejo!«

»Slabo bo, slabo za nas!« je raslo spoznanje in najrajši bi šli in vse nagnali kot so včasih Benečane, ko so jih zalotili tostran meje s sekiro v gozdu...

Se so videli, kako so krejski župan in možje ugovarjali in kazali proti Predolu, kako se je inženir Goriup porogljivo smejal in govoril s cesarskimi in Lahi in zamahoval z roko, češ, saj ni, da bi poslušali ljudske marne neugnanih nezadovoljnežev in večnih pravdarjev...

Od onih, ki so v Poljani gledali in poslušali, je prišlo razburjenje k onim na cesti in niso se mogli več premagovati ne več molčati.

»Našo pravico nam dajte! Staro mejo, ki nam pritiče, hočemo! Od Logij skozi Predol mora iti!« so glasno in odločno zahtevali in vmes še klicali, naj komisija ne zaupa laškim lisicam.

Komisija je bila užaljena. Kakor bi pogledal sta se zagnala na povelje dva vojaka v sedlo in na iskrih konjih z golo sabljo nagnala za pravico se postavljajoče može čez Nadižo k onim na cesti in še odtam vse do prvega ovinka pod Srčnikom in nista se vrnili s ceste, da se ne bi ljudje znova okrenili in spet motili gospode pri njenem delu.

Ta čas je krejski župan privlekel iz sukne orumenel papir, ga razgrnil in moško dejal:

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilo in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

Kaj se godi doma

Dr. Korošec med akademiki.

Snoči je pred natlačeno polno dvorano Akademskoga doma predaval g. dr. Anton Korošec in v svojem predavanju v markantnih, izčrpnih potezah, ki so naravnost očitovale mojstra kakor je le on, očrtal našo zunanjo in notranjo politiko; v drugem delu predavanja pa je orisal usmeritev idejnega dela v stranki, katerega nujnost je nastopila s tem, da bo imela stranka vsakoletne idejne kongrese. Treba je misliti na socialne tedne, na stanovske inteligenčne dneve, katerih izoblikovanje mora biti delo bodočih dni. Sestanek, ki se je razvil v skoraj prijateljski razgovor med akademiki in vodjo SLS, je pokazal, kako tesne in pristranske so vezi, ki vežejo akademike na vodjo slovenskega naroda.

Na Sv. Jošt.

V nedeljo, 22. maja, priredi centrala Krekove mladine svoj tabor na Sv. Joštu nad Kranjem. Ko je lani lepo uspel prvi večji sestanek delavske mladine in so se na prijaznem hribu od vseh strani Gorenjske zbrali naši krščansko-socialistični delavci da jim ob spominu na tase, ko je tu nepozabni dr. Krek imel svojo visoko šolo za politično in gospodarsko prebujevanje slovenskega naroda in je tu leto za leto zbiral okrog sebe idealne visokošolce ter na raznih tečajih pripravil temelje za lepšo bodočnost slovenskega ljudstva, zopet enkrat zažari oko in dobe nove pobude za svojo borbenost, tedaj so mladi Krekovi sklenili, naj bi se tak tabor vršil na Sv. Joštu vsako leto. Krekova mladina zasluži simpatije naše javnosti za izobraževalno in vzgojno delo, ki ga vrši med mladim delavskim naraščanjem, zato ne dvomimo, da se bodo ob tej priliki odzvali njenemu klicu številni prijatelji. Tako se bomo zopet zbrali pod starodavno lipo za cerkvijo, kjer je rad zboroval tudi

rajni dr. Krek in ob svetlem spominu na njegove vzore bomo razmišljali o bodočnosti našega krščansko-socialnega pokreta.

Udeleženci iz Ljubljane odidejo s turistovskim vlakom do Kranja, odkoder bomo skupno z gorenjskim udeleženci odšli na Sv. Jošt, kjer bo po prihodu sv. maša s pridigo, katero daruje gospod kaplan Krašna z Jesenic. Na tabor pride tudi polnoštevila jeseniška godba, ki bo svirala med mašo. Po maši se bo vršil pod lipo tabor. Popoldan bo koncert jeseniške godbe in prosta zabava v naravi. S Sv. Jošta so lepi sestopi skozi gozdove na Škofjo Loko, v Selško dolino ali pa na postajo Sv. Jošt. Vabimo vse prijatelje krščansko-socialističnega delavstva, podružnice Krekove mladine, naše dijaštvo in delavstvo k številni udeležbi. Polovična vožnja zaprosena.

Proslava desetletnice majske deklaracije.

Za proslavo majske deklaracije sta določena 28. in 29. maj. V vseh mestih, trgih in vaseh širom Slovenije naj se v soboto, 28. maja, vršijo spominske proslave, združene s predavanji o namenu in pomenu majske deklaracije. V nedeljo, 29. maja, pa naj se vršijo slavnostni obhodi, pri katerih naj sodeluje zlasti šolska mladina, ki praznuje ta dan svoj »mladinski dan«. V krajih, kjer delujejo podružnice Jugoslovanske Maticice, organizirajo one to proslavo skupno z vsemi krajevnimi društvi in faktorji; drugod pa naj se vsa društva sporazumejo za skupno prireditve. Program proslave naj sestavi vsak kraj po lastni iniciativi. Jugoslovanska Matica pa bo izdala še pravočasno poljudno pisano brošuro o majske deklaraciji, ki jo pošlje vsem prirediteljem proslave, da bodo iz nje črpali snov za poljudno predavanje. Dalje je izdala Jugoslovanska Matica umetniško

zumela jezika in je menila, da se mora smejati z inženirjem, ki je tudi gospod, da bo kmet videl, da so enih misli...

Tako je bilo leta 1866. v jeseni, ko je porumenelo listje in padla prva slana in se je drevje obletelo in je bila ugotovljena meja vzdolž Kobariškega kota ob Nadiži in so Kotarji stiskali pesti, ker so prišli ob svojo pravico...

Leta so tekla, leta so šla.

Ali je videla bridkost, ki ni prešla, ali udarjena pravica, ki je žgala in žgala, ali je res sam Bog poslal Kotarjem znamenje v zadoščenje in upanje, kdo ve.

Iz matajurskih gozdov, iz spodnje hoste, kjer so sekali drva, so se vračali ob Nadiži med avemarijama Krejci domov in z njimi je prišla beseda.

»Goriupa smo videli,« so povedali.

»Ali je spet meril?« so vprašali, ki so bili doma.

»Meril, meril, smejal se pa ni in se ne bo nikoli več.«

In so povedali, kako so ugledali v Poljani prav tam, kjer je stala pred leti komisija, ognjenega konja, na ognjenem konju Goriupa, ki mu je iz ust mohl ognjen jezik, in kako je ognjen konj, ko so gledali, udaril ob tla in se spustil ko blisk po meji čez čukle in laze in plazove v Kozlove robe na vrh Mije, z Mije pa nazaj in čez Nadižo po Matajurju...

Drugi dan so izvedeli, da je inženir Goriup umrl.

»Bog je pravičen!« so rekli Kotarji in znova upali na svojo pravico...

izdelano deklaracijsko diplomo, ki naj na dan proslave visi že v vseh slovenskih domovih in v vseh javnih in društvenih prostorih. Diploma stane 10 Din, s poštnino, ki se jo računa samo pri posameznih pošiljkah, pa 13 Din in je naprodaj v vseh ljubljanskih knjigarnah in papirnicah, pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticice v Sloveniji in pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-III.

Jugoslovanska Matica prosi vsa društvena vodstva, zlasti naše ženske organizacije ter naše žene in dekleta sploh, ki so pred desetimi leti s tako vnemo nabirale podpise za majske deklaracije, da z isto ljubeznijo in isto vnemo širijo tudi te spominske diplome in jim pridobivajo naročila.

Na delo!

Heil -- M. A. C. I

Maribor, 14. maja.

Sobotni »Jutrov« Macafizelj me je počastil med »Domačimi vestnic« s citatom iz mojega »Gospodarjevega« podlistka na uvodnem mestu. Storil je to po znani »Jutrovi« metodi. Gospodu M. A. C. povem že v naprej, da bom v prihodnji številki »Slov. Gospodarja« opisal, kako so samostojni demokratje, ki so dopisniki »Jutra«, po osmih letih poklicevali v družbi s socialnim demokratji iz Nemške Avstrije v našo narodno državo v obmejni Maribor nemške renegate, da bi z njimi dokazali v sodni dvorani, da so bili Slovenci od zibelki naše nove države morilec. Vprašam g. M. A. C.: Ali ni spal, ker tega demokratsko-socialističnega čina ni beležil, akoravno bi spadal veliko bolj v macafizeljevo rubriko nego citat iz mojega podlistka.

Januš Golec, feldkurat.

K položaju v papirnicah.

Jugoslovanska strokovna zveza je poslala dne 14. maja t. l. pod št. 543-27 Oblastnemu odboru v Ljubljani, g. velikemu županu, občinskima odboroma v Dev. Mar. v Polju in Preski ter »Delavski zbornici za Slovenijo« in Jugoslovanskemu klubu vlogo naslednje vsebine:

Predlog zakona o obli carinskih tarif tar. št. 445 pod 1 a predpisuje za 100 kg uvoženega rotacijskega papirja (vrsta 60 gr na 1 kvadrat. meter) Din 1.— carine. Pripomba pa se glasi: »Na papir iz toč. 1 a za tiskanje na rotacijskih strojih plača se polovica carine po pogojih, ki jih predpiše finančni minister.« Člen 108. fin. zakona za leto 1927-28. pa se glasi: Pripomba k tar. št. 445 uvozne tarife v predlogu zakona o obli carinskih tarif se izpreminja ter se glasi: »Na papir iz točke 1 a za tiskanje na rotacijskih strojih se plačuje, če se uvaža iz pogodbenih držav, Din 1.— od 100 kg ob pogojih, ki jih predpiše finančni minister.«

Vsled te spremembe in znižanja carine na rotacijski papir od 12 zl. Din na 1 zl. dinar za 100 kg je izjavila uprava »Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani«, da je primorana ukiniti izdelovanje rotacijskega papirja in z dnem 21. maja t. l. odpustiti v obratu Veče 88, v brusilnici v Medvodah pa 54 delavcev.

Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani je podzvela že vse korake pri vladi, da se zadeva uredi tako, da bo »Združenim papirnicam« pod primernimi pogoji omogočena še nadaljnja proizvodnja rot. papirja in da bo delavstvo v papirnicah ostalo na svojem mestu. Deflativnega odgovora vlade do danes še nismo prejeli. Dne 12. t. m. se je vršil razgovor med glavnim tajnikom »Jug. strok. zveze« in generalnim tajnikom »Združenih papirnic« v predmetni zadevi. G. generalni tajnik »Združenih papirnic« je izjavil, da so redukcije odložene za 14 dni, da za sedaj polletje stari naročilom. Datje je izjavil, da kljub temu, da je rezultat ministrjalne komisije, ki je nedavno končala v Vevčah svojo preiskavo o nastalem položaju »Združenih papirnic« za »Združene papirni-

ce« več kot ugoden, ni vlada še ničesar ukrenila za zaščito domače papirne industrije.

Oba zgoraj omenjena zastopnika sta si b'la edina v mnenju, da je mogoča zaščita naše papirne industrije s tem, da finančni minister na polagi pooblastila, danega mu v št. 108. fin. zak. za leto 1927-28. dovoli uvez samo za 200 vagonov inozemskega rotacijskega papirja v našo državo, 400 vagonov naj ga pa izdelata naša domača industrija letno, ker letna potreba rot. papirja znaša v naši državi 600 vagonov.

Taka rešitev bi bila v danih razmerah primerna in ugodna tako za naš trg, industrijo in delavstvo.

Ker je zadeva nujna tudi v interesu našega delavstva, ki ga vlada mora šteti. prošino p. n. naslov da s 370. strani v zgoraj omenjenem pravcu ukrene pri centralni vladi svoje korake.

Slana -- ogromna škoda.

Maribor, 14. maja.

Letošnji ledeni možje so povzročili z izredno nizkimi padcem temperature po celem slov. Stajerskem nepregledno škodo. Ze v noči od srede na četrtek je padla slana po celem Ptujskem polju ter posmodila fižol in vinograde v nizkih legah. Noč od četrta na petek ni bila nevarna, ker je bila oblačno in celi petek kljub nizki temperaturi deževno. Jasni se je začelo v petek proti večeru in ta pojav je že obetal slano.

Vinogradniki so po mariborski okolici pripravili cele krese dračja in listja, s katerim so kurili v nevarnih jutranjih urah v soboto. Ako je veter ugoden in vleče dim po vinogradu, se da na ta način oteti trto pred slano. Kak uspeh je imelo zažiganje omenjenih kresov po vinogradnih nasadih mariborske okolice, se sedaj še ne da dovolj natančno preccniti.

Slana, ki je padla pri popolnoma jasnem nebu v najbolj zgodnjih jutranjih urah v soboto, je napravila po vinogradih, sadonosnikih ter njihah cele slov. Stajerske nepregledno veliko škodo. Na nekaterih mestih, ki so bila izpostavljena pišu nočnega vetra, je zemlja naravnost zmrznila. Vinogradi, ki so imeli že tako lepe nastavke, so po nižjih legah, kjer se ni kurilo, pozebli. Zgodnje sadje: marelice, vse sorte ranih sliv in tudi brekve — so postale žrtev mrazu v soboto zjutraj. Za pozebli fižol je to dobro, da se ga lahko sadi še enkrat in bo ta druga saditev bolje uspela nego prva. Krompir je trpel precej, a si bo še opomogel. Tako hudega mraza v sredini majnika, kakor letošnje pomlad, ki je bila z malim izjemami za vinogradnika, sadjarja in poljedelca tako ugodna, ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Lani je vzela vinogradniške in poljedelske pridelke mokrota, letos pa že v spomladi mraz in to sta dva prebridka udara za sicer potrpežljivega slovenskega poljedelca.

Velika tatvina na Stari poti.

Na Stari poti v Ljubljani, blizu sanatorija »Leoniščar«, stanuje dva in devetdesetletna starka Marija Dolenčeva. Rojena je bila l. 1835. v Cerkljah pri Kranju ter je vdova po železniškem čuvaju. Ima na Stari poti svojo hišico, kjer je dosedaj mirno živela in varčevala za stare dni.

V petek, dne 13. t. m. pa je prijavila stražniku Francu Cotiču, da ji je bilo v četrtek ukradeno 1250 Din gotovine in dve hranilni knjižici Kranjske hranilnice in Ljudske posojilnice, glaseči se na 27.000 Din. Gotovina in hranilni knjižici, glaseči se na njeno ime, sta se nahajali v železni ročni blagajni v predalu nezaklenjene omare. Tatvina se je morala izvršiti v četrtek v času med 9. in 10. uro zjutraj, ko je šla starka nabirat v Vodmat travo. Stanovanje je zaklenila in skrila ključ pod prazen zaboj pred stanovanjem. Ključ je našla pozneje na istem mestu in tudi stanovanje je bilo zaklenjeno, zato ni v začetku imela nikake sumnje. Tatvino je opazila šele v petek. Starica je varče-

Na I. deški meščanski šoli na Prulah. je 14. maja šolska mladina priredila lepo uspešno glasbeno akademijo. G. strokovni učitelj Iv. Repovč je v teku slabega leta izveščal lep šolski orkester, kateri je preizeno odigral nekaj precej težkih skladb. Ljubko je prepeval deški zbor, katerega je na klavirju spremljal učenec IV. razreda Borštink Boris. Med glasbenimi točkami so se vrstile domoljubne deklaracije, ki so bile res iz srca govorne. Lep popoldan smo preživeli v družbi te dobre mladine. Vidi se, koliko se lahko doseže pri učencih z vstrajnim trudom. Akademija se bo ponovila danes ob pol 11. v telovadnici na Prulah.

G. Anton Šireclj, dolgoletni zaslužni predsednik podpornega društva železniških uslužbencev v Ljubljani, je včeraj preminul. Pogreb se vrši izpred hiše žalosti, Prisojna ul. št. 1, jutri v ponedeljek ob 16. uri pop.

Nov zdravnik za otroške bolezni. Na Gosposvetski cesti 2 je pričel ordinirati za otroške bolezni specialist dr. V. Stacul.

Zrakoplov nad Ljubljano. Včeraj ob tritretu na 13. uro je plulo nad Ljubljano proti vzhodu veliko modro letalo z znaki »AZI-IB«. To letalo se je že večkrat pojavilo nad Ljubljano ter vzdržuje najbrže zvezo med Benetkami in Dunajem, do katerega mu služi za kažipot proga južne železnice.

Vsem prijateljem in znancem umlega br. Janeza Pečka naznanjamo, da bo v ponedeljek, 16. t. m. ob pol 7. uri zjutraj v cerkvi Sv. Jakoba darovana sv. maša zadušnica za pokojnika, h kateri vse najljubše vabimo. — Orlovski odtok Ljubljana — Sv. Jakob.

Kolo pokvarilo avto. Ključavničarski pomočnik Jože Janežič se je vozil s kolesom po Pražakovi ulici ter se zadel pri tem v avtomobil, ki ga je vozil šofer Alojzij Tratar. Kolo se je zadelo v zadnji del avtomobila. Radi karambola trpi šofer na pokvarjenem avtu približno 10.000 Din škode, Janežič, ki se mu je kolo skoro popolnoma razbilo, pa 1000 Din.

Tatvine koles naraščajo. Včeraj smo poročali o več slučajih kolesarskih tatvin, danes pa beleži policija zopet novo tatvino. Poštnemu uslužbencu Jerneju Stirnu je bilo iz večje okrožne urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti ukradeno približno 600 Din vredno kolo znamke »Waffenrad«.

Propadla senzacija. V Ljubljani je sprožil neki hudomušnež vest o bogati stotmilijonski dedščini, ki čaka baje ruskega emigranta Vladimirja Mustafina. Čeprav je bila vest brez vsake podlage in popolnoma nepotrjena, vendar sta dva ljubljanska časopisa, ki se odlikujeta baje po točnih informacijah, izrabila to priliko in priobčila cele kolone dolgo novele, kaka sreča je doletela Mustafina. Vsa zadeva pa se je izkazala kot bluf, za katerega pa sedaj ljudje še nimajo smisla, kakor ga bodo imeli v vročih pasjih dneh, ko se bo dala vsak morskak kača izrabiti za senzacijo.

Motorno kolo aretirano. Ljubljanski bonvivan si je dovolil v petek zvečer malo nedolžno šalo, ki pa ga bo veljala prav čedno vsotico denarja. V hladnem majskem vremenu se je spomnil, da bi bilo dobro, če ga malo polomi. Vsedel se je na motorno kolo in po raznih peripetijah po javnih lokalih dospel na Šelenburgovo ul. kjer je povabil v priklopni sedež še dva svoja znanca. Skupno so nameravali oditi v Sp. Šiško, niso pa prišli dalje kot do Narodnega doma, kjer se je zadel z motorjem v železni kandelaber. Trpeli so vsi trije: kandelaber, motorno kolo, najbolj pa gospod sam, ki sta ga njegova tovariša morala odnesti domov. Ko je prispel na lice mesta stražnik, ni našel nikogar, razen motornega kolesa. — Aretiral je torej tega in ga odpeljal na stražnico. Zjutraj je bilo vrnjeno lastniku.

Lastno ključavničarsko delavnico je pred kratkim otvoril Pred Prulami 5 g. Andrej Uranič, bivši delovodja tvrde Avg. Marlinčič, in se priporoča za cenj. naročila.

Najsolidnejše in najceneje za raznim manufakturnim, galanterijskim in specerijskim blagom postrežejo pri Fr. Pavlinu, Gradišče 3.

Opozorjamo! Samo še nekaj časa se prodaja radi preselitve vse preostalo oblačilno blago po izredno globoko znižanih cenah. Veliko ostankov volnena blaga za ženske in suknja ter kamgarna za moške obleke po skoraj polovični ceni. Manufakturna trgovina pri Zmajskem mostu nasproti Jugoslovanske tiskarne.

Maribor

I. koncert mar. pevskega okrožja naj zbere danes vse prijatelje lepe slovenske pesmi, da damo s tem našim poštvovalnim pevskim društvom priznanje za njihovo veliko kulturno delo! Cenimo delo svojih organizacij in razvijale se bodo v naš ponos in veselje!

Danes ne gremo na izlet, ampak h koncertu mariborskega pevskega okrožja ob štirih popoldne v Götzovo dvorano.

Moralno zmago je odnesel v zadnjem procesu socialista Eržen, tega naziranj je bivši mariborski socialistični župan g. Grčar. Tako moralno zmago je dosegel namreč tudi on sam, ko je pri zadnjih obč. volitvah — propadel.

Na ramah ga bomo nesli, tako so se pripravljali socialisti, ki so si celo dopust vzeli, da bi Eržena nesli iz sodne dvorane. Pa tega jim ni bilo treba, ker je Eržen sam prav hitro šel iz dvorane, kor je slutil, kaj ga čaka.

Dokaz resnice se je posrečilo — to je kratka vsebina obeh demokratičnih listov »Večernik« in »Marburgerzeitung«, v kolikor poročata o znani itekovski pravdi. O zadevi se bomo še podrobneje bavili.

Večerni tečaj za šivanje oblek, ki ga priredi Mar. slov. žensko društvo, se začne v ponedeljek, 16. t. m., ob polšestih zvečer v drž. ženskem učiteljskišču.

Prostor za spomenik kralja Petra. V Ljubljani imajo že spor, kje naj se postavi spomenik kralju Petru in kmalu bomo imeli kaj takega menda tudi v Mariboru. Odbor je mestni občini predlagal, naj se spomenik postavi na Jugoslovanskem trgu, tam, kjer je stal nekoč spomenik Tegethofa, sedaj pa sameva prazen steber. Občinski svet še ni ničesar sklepal, gotovo pa je, da se to vprašanje ne bo dalo tako lahko rešiti.

Spremembe voznega reda autobus-prometa Maribor—Ruše. Od dne 15. maja 1927 velja na progi Maribor—Ruše sledeči vojni red: Ob delavnih: Odhod iz Maribora, Glavni kolodvor, ob 8.10 uri, 15. uri; odhod iz Maribora, Glavni trg, ob 8.20 in 15.10; prihod Ruše (gostilna Schmiedhofer) ob 9.10; prihod Ruše (gostilna Schmiedhofer) ob 16. uri. — Ob nedeljah: odhod iz Maribora, Glavni kolodvor, ob 9. in 15. uri; odhod iz Maribora, Glavni trg, ob 9.10 in 15.10 uri. Prihod Ruše (gost. Schmiedhofer) ob 10. in prihod Ruše (gost. Schmiedhofer) ob 16. uri. Na progi Maribor—Selnica vozi v nedeljo, 15. t. m., avtomob. samo zjutraj zopet do Fale (gostilna Šturm) prihod ob 7.47. Popoldan odhod od Fale (Šturm) ob 20.17.

Podporno društvo za revne učence ima svoj občini zbor v sredo, dne 18. t. m., zvečer ob šestih in prvem nadstropju jedn. mešč. šole v Cankarjevi ulici. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika bodo občinstvu priobčila delovanje društva v preteklem letu. Vse prijatelje in člane društva prosj udeležbe odbor.

Padanje cen. Felberjev otok na sredini Drave nad Mariborom je bil pred dobrim letom na prodaj za dva milijona dinarjev. Otok ima za mariborsko občino radi tega veljavo ter pomen, ker se bo na tem mestu prej ali slej zidala velika električna centrala in so načrti že pripravljani. Te dni se je ponudil mestni občini Felberjev otok v nakup za 900.000 Din, a tudi te ponudbe občina ni sprejela v prepričanju, da bo otok dobila še cenejšje v času, ko ga bo res rabila glede zgradbe električne centrale.

Aeroplan nad Mariborom. V petek okrog 1. ure popoldne se je pojavil nad Mariborom nizko pod oblaki in v dežju letel zelo velik aeroplan-dvokrovnik, ki je izginitil v smeri proti jugu. Najbrže je bilo to veliko potniško letalo »Junkers«, ki oskrbuje promet med Dunajem in Benetkami. Pilot je radi oblakov izgubil smer, pa se je moral radi orientacije spustiti nižje.

Kap ga je zadel. Včeraj zjutraj je zadel kap postreščka Ivana Majheniča na hodniku pred njegovim stanovanjem v Lekarniški ulici. Zgrudil se je takoj mrtev.

Obsojen mariborski »politik«. V četrtek je bil pred mariborskim sodiščem obsojen radi javnega nasilstva na šest tednov ječe znani mariborski »politik« ustanovitelj in vodja »neodvisne slovenske gospodarske stranke« vitez Franjo Zagorski.

Za predstoječo birmo pripravom svoje vsestransko priznane prvovrstne slike po jako znižanih cenah. Oglejte si izložbo v Gosposki ulici 27, nasproti hotela »Zamorje«. — Makart, fotoateljé, Maribor.

Prebrisana slegarka. Včeraj je bila aretirana neka Pavla Leks iz Gradca, ki je nakupovala lansko leto po Dravski dolini kože divjačine ter ogoljufala posestnika Gasperja Uriha v Črešnjavih pri Selnici ob Dravi. Kupila je od omenjenega posestnika 35 kož od razne divjačine, predno pa je plačala, je poslala prodajalca v gostilno po vino, da bo dala pila za »likof«. Ko se je Urih vrnil z vinom, pa je ženska s kožami vred izginita. Moral je sam plačati vino ter piti »likof« brez denarja. Slegarka so oddali sodišču.

Vprašanje tarifa za avto-izvoške. Na zadnji seji občinskega sveta se je obravnavalo med drugim tudi vprašanje novega tarifa za avto-izvoške. Lastniki avtotaks, so naposled sami spoznali, da se mora to vprašanje urediti ter so predlagali nov tarif, katerega pa občinski svet ni odobril. Dosedaj mariborski avtoizvoščeki niso imeli stalnega oblasti določenega tarifa. Za vožnjo po mestu so navadno računali malo več, nego hakerji, do čim so se za daljše vožnje pogodili sproti. Da so pa bili precej dragi, je razumljivo in korist od tega so imeli njihovi kolegi hakerji. Odssek občinskega sveta je odklonil od izvoščekov predloženi tarif ter stavljal svoj predlog, po katerem bi bil tarif sledeči: temeljna taksa bi znašala 10 Din in sicer do 1 km, za vsak nadaljni kilometer pa 6 Din. Čakanje bi bilo en četrt ure zastoj, za vsake nadaljnjše četrt ure 5 Din. Po noči bi se temeljna taksa, kakor tudi kilometersko zvišala za 50 par. Za prtljago ne bi smel izvošček računati ničesar. Navedena taksa bi se plačala samo za vožnjo do cilja, ne pa tudi nazaj, kamor se avto vrača prazen, kakor so zahtevali v svojem predlogu izvoščeki. — Za občinstvo bi bil tarif, kot ga je predlagal odssek, sprejemljiv, ker bi se avtovožnja silno pocenila. Do Limbuša bi na primer stala vožnja z avtomobilom samo 34 Din. Tako vožnjo bi si privoščil lahko vsakdo. Težko pa da bi lastnik avtomobila

prišel na svoj račun. V Mariboru so v prometu najrazličnejša vozila, večinoma starejšega tipa, ki rabijo mnogo več bencina, kakor modern, mali avtotaksometri, ki so v prometu v večjih mestih ter je obrat z njimi zelo poceni. To je uvidel občinski svet ter odložil sklepanje o novem tarifu, da se proučijo cene za avtovožnje v drugih mestih. Najprimernejše bi bilo, ako bi občina zahtevala od izvoščekov, da na svojih vozilih namestijo taksametre.

Park v magdalenskem predmestju. Leta 1925. meseca marca je prevzel sedanji odbor Olespevalnega društva za magdalensko predmestje v upravo močno zanemarjeni park (prejšnje pokopališče) v magdalenskem predmestju, začel je takoj z delom pri hiši, odstranil je tam obstoječe razpadajoče barake in vse, kar je kvarilo lepo lice kraja ter zgradil betonski zid okrog hiše. Zé prejšni odbor je zaprosil v svrhu povečanja parka za parcelo, ležečo med parkom in podaljšano jezdarsko ulico, končno je občina na ponovno prošnjo novega odbora leta 1926. z zamenjavo z gosp. inž. Reiserjem pridobila to parcelo in jo določila za povečanje parka. Načrt za preuredbo in povečanje parka je izgotovila tvrdka »Vrt« Džamonja in drug v Mariboru. Z delom se je začelo meseca oktobra 1926 in se je vršilo neprenehoma z 12 kazneni do konca meseca aprila 1927, tako da je bilo možno 8. maja t. l. prenovljen in povečani park otvoriti. Odstranilo se je vse staro in nepravno drevje in grmičevje, obstoječe dolinice so se zasule in cel park planiral ter pota na novo uredila. Za posipanje pota je bilo potrebno 26 vagonov ugaska in 120 kubičnih metrov vrtnega gramoz. Klopi vse popravljene in prepleskane so postavljene na betonsko podlago. Zasadile so se nova drevesa in grmičevje, okoli parka pa smreke kot živa meja, cel park je posejan s fino angleško travo. Okoli parka pride za živo mejo še lična ograja. Park dobil tudi primerno razsvetljavo. Poleg vsega tega dela je izvršilo društvo še nebroj drugih manjših del kakor gojenje cestnih nasadov itd. Vsa tehnična dela preurejevanja parka je vodil mestni gradbeni urad potom gosp. geometra Vončine pod čigar vodstvom in nadzorstvom so se vsa dela izvršila. Odbor je zastavil vse svoje moči, da izvrši to ogromno delo, kar se mu je radi munificence mestne občine in drugih merodajnih faktorjev ter radi prirejenih veselice tudi posrečilo, kajti prispevki na članarini so zelo, zelo pičili. — Odbor.

Proti pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri hacmeroidih in preostalih boleznih zanesljivo in uspešno deluje »PLANINKA« zdravlilni čaj. Cena Din 20.—. Izdeluje lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana. — Dobi se v vseh lekarnah in drog.

Celje

Materinski dan. Današnja nedelja je v celi državi posvečena počaščenju materinstva. Slovenske katoliške organizacije so združile proslavo mater s praznikom Nje, ki je vzor matere, ter se poklonile materinstvu s številnimi intimnimi prireditvami že 25. marca. Danes priredi v Celju Kolo jugoslovanskih sester skupno z naraščanjem Rdečega križa od 11. do 12. ure v mestnem parku koncert, po mestu pa se bodo prodajale cvetlice v korist ubožnih mater in njihove dece. Ob štirih popoldne pa bo v mestnem gledališču materam posvečena akademija. Iskreno želimo, da bi lepi namen prireditve našel v javnosti obilo odziva in pripomogel k vzbujenju zavesti, da smo materam dolžni več, kot pa jim nudimo danes.

Danes popoldne ne pozabimo, da nas vabijo Krekovci na svojo zaključno predstavo v Narodni dom. Ob štirih nam bodo zaigrali smeha in šale bogato burko »Veleturiste«. Vstopnice se dobe danes celi dan pri blagajni v Narodnem domu. Pokazimo s številnim občiskom te predstave, da nam je naša delavska mladina ljuba in njeno delo vpoštevanja in ljubezni vredno.

Šmarnični govor v opatijski cerkvi ima jutri, v ponedeljek 16. maja, g. Pavel Veselnjak, kaplan na Teharjih.

Občni zbor Savinjske podružnice SPD. v Celju se je ob lepi udeležbi vršil v četrtek 12. maja v prostorih Celjskega doma. Soglasno so bila sprejeta nova pravila ter so se na podlagi spremenjenih pravil izvršile dopolnilne volitve v podružnično vodstvo. Sedež podružnice je odslej v Celju in morajo biti vsi glavni odborniki podružnice v Celju. Radi tega je sedanji predsednik g. Franc Kocbek, upokojeni nadučitelj v Gornjem gradu, ki je podružnico ustanovil in jo skozi 30 let odlično vodil, odstopil. Podružnični podpredsednik je to priliko porabil, da je v kratkem nagovoru oral plemenito delo g. Kocbeka. Občni zbor je odstopilšemu predsedniku izrekel priznanje in zahvalo. Za načelnika Savinjske podružnice je bil izvoljen dosednji I. podpredsednik sodnik svetnik g. Franc Tiller. Občni zbor je potekel zelo lepo in vzbujajuč, da bo mogla podružnica uspešno zasledovati plemenit cilj zdrave turisticke.

Drugo poročna zasedanje v Celju v letu 1927 se prične dne 30. maja t. l. Za to zasedanje so izrečani sledeči glavni porotniki: Vrečko Jurij, posestnik, Lipovec; dr. Riebl Walter, odvetnik, Celje; Juvančič Franc, hotelir, Zidani most; Stoblovnik Franc, posestnik, Rečica ob Paki; Hovnik Josip, posestnik, Sele; Poštvašček Gvidon, posestnik

in gostilničar, Loke—Trbovlje; Božič Josip, posestnik, Podgorje; Zabon Hironim, posestnik, Male Rodne; Šporec Martin, posestnik in krojač, Sv. Jurij ob južni žel.; Puki Martin, posestnik, Zreče; Juvan Martin, posestnik, Ljubno; Kosi Anton, trgovec, Sočan 202; Gajšek Ivan, trgovec, Šmarje pri Jelšah; Malus Ivan, trgovec in pek, Zabukovca; Golež Franc, posestnik, Pletovarje; Jurhar Alojz, posestnik, Megojnice; Janežič Avgust, posestnik in mlinar, Prekopa; Mermal Franc, posestnik, Gornji-grad; Grabnar Vinko, trgovec in gostilničar, St. Le-nart Zakot; Marčič Franc, posestnik in lesni trgovec, Slovenjgradec; Slemenik Urban, posestnik, Vrhe; Orož Jurij, posestnik, Gornje Zreče; Babič Blaž, posestnik, Brnea; Škruba Mihael, posestnik, Topolšica; Dokler Jurij, posestnik, Višnjava; Škoberne Franc, posestnik, Brezje pri Sevnici; Prekoršek Ivan, posestnik, Višnjava 22; Gajšek Josip, posestnik, Proin 4; Deržič Franc, posestnik, Rigonce; Vidgaj Ivan, posestnik in krojač, Rogaška Slatina; Kotnik Ignac, posestnik in lesni trgovec, Vitanje; dr. Božič Anton, odvetnik, Celje; Gominšek Martin, posestnik in gostilničar, Griže; Kolenc Franc, posestnik in tovarnar, Spodnja Rečica; Teržan Anton, trgovec in gostilničar, Dobje; Gregl Vinko, trgovec, Brežica. — Za nadomestne porotnike so bili izrečani: Črepišek Josip, posestnik, Zgornja Hudinja; Hladin Valentin, trgovec, Celje; Samec Franc, posestnik in gostilničar, Loznica; Dolžan Franc, kleparski mojster, Celje; Serbec Miha, krojaški mojster, Celje; Hohnjec Miha, kitar, Celje; Kajna Anton, posestnik, Lisee; Vrtovec Filip, drogerist, Celje; Brglez Slavko, ravnatelj hotela, Celje.

Krat v celjskem mestnem gledališču. Takole smo mislili: Domačin je napisal dramo, domačin jo je izrežiral, domačin jo igra z domačini, pa bo majhno celjsko gledališče vse premajhno za številne častilce Talije. Varni smo se, Komaj do slabe polovice je bilo gledališče zasledeno in nismo jih videli, ki mnogo govore o kulturi in nosijo zvonec med reprezentanci celjskega življenja. Mladina je prišla in še nekaj onih, ki gladujejo v Celju ob lepem in obilno opremljenem gledališkem poslopju gledališke umetnosti. Ne rečemo, da nas je vzpriprižev Gradišnikovega »Norec« bogve kaj obogatila, a zanimiv večer je to bil, vreden večje pozornosti s strani občinstva. — Gospod autor naj nam ne šteje v zlo, če z njegovo gotovo idealno zamisljivo mislo posvem zadovoljni. Sodobna miselnost je takim eksperimentom tuja, v kolikor pa se ji hoče neutemeljeno teže na odru, seže raje po dramsko neoporečnem Strindbergu ali Ibsenu ali pa Schönheru in Wildgansu. Pa pustimo to. Avtorju je izbira sujeta svobodna stvar. A treba je verjetnosti in možnosti primerne obdelave. V »Norec« pa se vrste psihološko neumiljivi in nemogoči dogodki na način, ki ni pohvale vreden. Dejanje ne raste z nujnostjo zakonov psihologije in logike, temveč je diktirano po želji za odrskega efektom. Le tako je mogoče, da je konec prvega dejanja edini moment v drami, ki nas je zagrabil, dočim je vse, kar je temu sledilo, šlo brez iskreno pričakovane in željenega efekta mimo nas. — Tudi jezikovno pogrešamo v drami onega preciznega sloga, kjer ni niti beseda odveč, temveč je vsak zlog življenje in odrešenje. Ponavljanja (morda so jih zakrivil igralci!) vplivajo dolgočasno in ubijajo že doseženi uspeh. — V dobri igri bi bilo brez dvoma pokrito marsikaj, kar je vplivalo kot nedostatek. — Da je g. Gradišnik poleg avtorstva združil v sebi tudi režiserja in nosilca nalovne vloge, mu ne moremo šteti v dobro. Preobremenjen je izgubil smisel za celoto in stvar je vsled tega z režiserskega vidika vplivala raztrgano. Zmognejšemu režiserju bi se bilo brez dvoma posrečilo oblični dramo v učinkovitejšo obliko. — Gradišnikovec Leo je bil vse preveč narejen, premalo igran. Ob ekonomski izbiri svoje gotovo bogate igralske tehnike bi bil g. Gradišnik lahko dosegel več. — Velušček Dobravec je pogrešal vsega, kar mora dober igralec imeti. Dober igralec si zna tudi ob neznanju vloge pomagati iz zadrege. — Pfeiferjev dr. Kozina je bil med moškimi najboljši, čeprav naravnost površno podan. Na, pa mu je odpustiti. S tako vlogo je težko imeti veselje. — Moške so daleko nadkrijevale ženske, čeprav mislimo, da sta ga. Gradišnikova in gđ. Jurmanova sami čutili, da bi bilo treba njihovi vlogi zamenjati. Globoko doživljeno igranje nam je podala gđ. Sadar-Vorbachova. Njena Jela je bila topla in polna življenja, pa nas je ogrela, da smo ji resnično hvaležni. Romikova daje sluttiti dober igralski talent. — Izgovorjava je bila pravilna, neodpuščljiva pa je, če igralec noče vedeti, da hoče publika tudi poslušati in ne samo gledati. Tisto šepetanje v zadnjem dejanju, ki ga je zakrivil Dobravec in deloma Ana, je vplivalo uspravajoče. — V celoti nam je večer nudil mnogo in pokazal, da bi Celje moglo imeti dobro diletantsko gledališče, ako bi se našel dober režiser in — ako bi Celjani vendar že enkrat pojmlili, da gledališče raste iz ljubezni in naklonjenosti, ne pa iz zabavljanja in neudeležbe.

Ptuj

Mraz. Letošnji ledeni možec se javlja prav občutno. Mraz je v četrtek zjutraj naredil velikansko škodo po njivah in vinogradih. Posebno so prizadeti vinogradi na južni ter nizki legi. Ko je solnce posijalo na trne mladika, preko noči

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER- JEVIM

BACKINOM

Najbolje preizkušene recepte pošlje na željo brez plačno in prsto poštne Dr. Oetker, d. o. s. Maribor.

Zanimivosti

Kemal paša se poroči s Črnogorko.

Belgrajsko »Vreme« poroča iz Angore, da se predsednik turške republike, Kemal paša, poroči s 17letno Črnogorko muslimanske vere: Džemičeva, doma iz Nikšića. Kemal je je spoznal na višji dekliški šoli v Brusu o priliki svojega obiska na tej šoli. Predstojniki so dekleta predstavili predsedniku kot najboljšo učenko na zavodu. Kemal se je zanimal za dekleta in določil, da se pošlje na študije v inozemstvo na državne stroške. V tem pa se je razvila med obema simpatija in danes velja kot gotovo, da Kemal paša dekleta poroči. »Vremenov« poročevalec sklepa, da bo to nova vez med našo državo in Turčijo. Danes je v Turčiji mnogo Slovanov mohamedanske vere, ki so se po zadnjih vojnah izselili z Balkana v Malo Azijo. Najdemo jih na najodličnejših mestih, posebno v diplomaciji. Tudi starši Džemičeve so se po vojni preselili iz Nikšića v Brusu. Džemičeva je izredno lepo dekle. — Kemalova prva žena Latife Manum živi sedaj v Parizu.

Žena mu je odsekala glavo.

V vasi Kraguje pri Pakracu se je zgodil grozen umor. Pantelija Ivanović je bil na krstni slavi svojega prijatelja in prišel šele protl jutru domov. Žena je začela vpiti nad njim, pa on se zato ni zmenil, ampak mirno legel spat. Ko je že trdo zaspal, pa je pristopila žena s sekuro in mu z močnimi zamahi odsekala glavo. Nato je pobegnila k svojemu bratu, pa so jo zagrabilo orožniki in spravili v zapor. Ona pravi, da je ubila moža zato, ker je pijanec in razsipnik.

Bolezni v vsakem poklicu.

Večina življenjskih poklicev ima svoje posebne senčne strani, to je razne bolezni. Pa ne samo v boju za vsakdanji kruh, marveč tudi pri raznih sportnih zabavah najdemo tak pojav. Tenis-igralce n. pr. dobi takozvani tenis-komolec, veslač dvignjena ramena, nogometišu se poveča palec na nogi, golfer dobi golfer-oko, ker vedno meri oddaljenost kroglice. Seveda so to pojavi le pri onih sportnikih, ki konstantno igrajo in zelo veliko, kot n. pr. Angleži. Medicina je že marsikatero poklicno bolezen odpravila, oziroma omilila, toda peki še dandanes bolehalo na takozvani dermatitis, to je nekaki kožni bolezen, povzročeni po umetnem kvasu in moki. Tisoče rudarjev ima bolezen, nazvano nystagmus, to je, da venomer pomežikavajo z očmi. Duhovniki so prejšnje čase bolehalo na vnetju jabolka, počestni krošnjariji po velikih mestih pa imajo še dandanes to bolezen. Delavci po garažah vsled izpuševanja benzina, slikarji vsled mešanja barv s svinčnim belilom itd. itd., vsak poklic ima svojo posebno bolezen, kakor tudi vsak šport. Za zdravnika torej povsod dovolj posla.

Razni dogodki poročnega dne.

Nikjer na svetu se ne pripeti toliko smešnih dogodkov pri porokah, kakor med angleško govorečim ljudstvom, pa naj si bo že v Ameriki ali pa v Angliji. Navadno se vrši poroka na Angleškem najprej civilno, to je pred občinskim uradnikom, potem pa še v cerkvi. Vendar pa ni povsod tako. Tudi v cerkev ne grede tam skupno, pač pa se šele v cerkvi dobila, kjer nevesto oče, ali če tega nima, kak drug sorodnik »odda«.

Še ni tako dolgo, ko je bilo v angleškem časopisju brati o čudežnem zmanjkanju nekoga ženina. Peljal se je v cerkev, a na potu ga je neka njegova prejšnja znanaka s pomočjo prijateljice ustavila, potegnila iz avta ter odpeljala v oddaljeno hišo na neki farmi. Tu so mu poročno obleko slekle in ga zaprle v sobo. Noč in dan so se menjale na straži in sicer celih deset dni. Nobenega sledu ni bilo za njim in šele ko se je užaljeni rivalinji zdelo, da je dosti ponižan, ga je izpustila. Seveda mu je bilo silno težko pripovedovati, kaj je bil vzrok, da se je tako dolgo zakasnil. Ko se je splošno zaznalo za vzrok, je nastal vsepovsod smeh in krohoh, tako da je nevesta odklonila takega ženina in rekla, da ne riskira več poti v cerkev. Ona druga pa je imela popolno zadostje.

Pred par leti se je imel bogat farmer v zahodni Angliji poročiti s hčerko občinskega uradnika domačega kraja. Cerkev je bila polna sorodnikov in povablencev, nevesta pa je pri vходу čakala, kakor je tam običaj. Ženina pa od nikoder, deset minut, pol ure je minulo, pa še vedno nič. Vso zasoljeno nevesto so odnesli v voz in vsa svatovščina se je razšla. Kmalu se je zvedelo za vzrok. Ženin se je odpeljal v cerkev ter — izginil, izginil brez sledu kot da bi ga zemlja požrla. Čez dalj časa so dobili njegov voz daleč od onega kraja. Toda ženina nikjer. Vse iskanje je bilo zaman. Slučajno pa ga je njegov prijatelj zdravnik po dolgem času srečal v Parizu, kjer je vozil avto-taksi. Nagovoril ga je, a ta ga ni spoznal, tudi ni ničesar vedel o svojem domačem kraju na Angleškem. Doktor ga je pregovoril, da je napravil z njim kratek izlet, pa ga je zvijačno spravil preko kanala na Angleško. Kakor hitro pa je zagledal domačo okolico, se mu je zgubljeni spomin zopet vrnil. V enem mesecu pa so zopet poročni zvonoji zapeli.

Bolj dramatičen pa je bil nek drug slučaj

v grofiji Sussex na Angleškem. Tudi tu je bila cerkev polna sorodnikov in povablencev in oči vseh so bile obrnjene proti vrodu, težko pričakujoč trenutka, ko se pripelje ženin. Pod korom so stale družice, zunaj vrat pa neka tuja dama in gospod. Začne se ropot avta in koj nato se ustavi pred cerkvenimi vrati. Iz avta je stopil ženin in njegov drug. Ko je stopil na stopnjice, se je tuja dama okrenila ter napram gospodu zaklicala in pokazala s prstom na ženina. »To je moj mož.« Tuji gospod, ki je bil detektiv, je položil roko nanj ter izvršil aretacijo z besedami: »Aretiram vas radi bigamije.« Vsedli so se v avto ter odpeljali na policijo. Te strašne besede je tudi nevesta v cerkvi slišala, pogledala na prepadeni obraz svojega ženina ter padla v nezavest.

Prezaposlenost tatov.

Ako bi bili tatovi in vlomilci strokovno organizirani, bi bil oni, ki so ga pred kratkim aretirali v Londonu, gotovo izključen iz organizacije. Ta je namreč v letu 1927. izvršil nič manj kot 50 vlomov. Policijski izvedenci trdijo, da povprečni profesionalni vlomilec in tat ne poskuša svoje sreče več kot enkrat v mesecu.

Prav »veliki« pa se zadovoljijo s štirimi vlogi na leto. Seveda pa se za take vloome skrbno pripravljajo in navadno je tudi uspeh zadovoljiv. Enkrat v tednu grede na »delo« le manjši tatovi, katerih povprečni rop je okoli 5 funtov (1300 Din).

Največjo škodo napravijo pa brez dvoma žepni tatovi. Slavnji žepni tat, takozvani Charlie je sam povedal bivšemu angleškemu kralju Edvardu, da je bil njegov najboljši dan kronanja. V Westminsteru se je plazil sem in tja, ko je bila pozornost vseh obrnjena na kro, nanje ter »nabral« 32 žepnih ur in približno toliko denarnice ter odšel neopažen s plenom.

Neko žepno tatico so po dolgem času prišli in na njenem domu pri materi našli 80 praznih denarnic ter še več ožganih med ostanki pepela. Vse to je zvita tatica pokradla v manj kot šestih mesecih.

Samo v Londonu pokradejo na leto predmetov v vrednosti 3.500.000 funtov to je malo manj kot eno milijardo dinarjev, kar je toliko kot 10.000 funtov dnevno. Zavarovalnice plačajo le še 75% za ukradeno blago in ne več polno vrednost kot prejšnje čase. Tatovi po prodajalnah so navadno hitri delavci. Neka tatica je tekom en ure pokradla tucat raznih predmetov v eni izmed velikih londonskih trgovin. Neka druga taka zvitorpka, katera ima časten naslov »kraljica prodajalnih tatov«, je imela navadno pred prodajalno avto, ki je nanjo čakal. Ko je dosti blaga nabrala, se je vsedla v avto, odpeljala na dom ter se vrnila še po druge stvari. V enem samem dnevu je na ta način pokradla blaga v vrednosti 85.000 dinarjev. Ker ni bil noben predmet dražji od 1300 Din, je morala dobro in pridno delati. Velika ovira za tatove te vrste pa je sedanja ženska moda kratkih kril. Ko so bila krila dolga in široka, se je dalo vse več odnesti kot pa dandanes.

Tatovi prtljage so med vsemi najbolj drzni. Takorekoč pred nosom policije kradejo. Ko se je kak imeniten potnik udobno vsedel v prvi razred ter prižgal smotko, se je spomnil, da nima nič čitva. Ker vlak se ne bo odpeljal par minut, ima časa dovolj, zato skoči na peron po časopis. Ko se vrne, njegove prtljage ni nikjer.

Battersea se imenuje v Londonu oni kraj kamor se oddajajo zgubljeni psi. Tu je vedno dosti povpraševanja po izgubljenih psih, ki pa se navadno ne izgube, pač pa jih svoje vrste tatovi pokradejo ter prodajajo. Tudi po 500 takih iskalec se oglasi v enem dnevu in brezštevni so tozadevni oglasi v časopisju in po vogalih. Eden takih tatov, ki je priznal, da je povprečno tri pse ukradel vsak teden.

»Nobel« tatovi so pa oni, ki kradejo kar cele avtomobile. Pred kratkim so prišli v Londonu šestnajstotico takih ptičev, ki so v dveh letih pokradli avtomobilov v vrednosti 200.000 funtov (55 milijonov Din). Vsi ti so udobno živeli ter se izdajali za bogate avtomobiliste. Eden takih tatov, ki je bil ravnokar izpuščen na svobodo, je v enem tednu ukradel tri avtomobile, pri četrtem so ga pa zasačili.

Kolikrat na leto bije stolpna ura.

Ura v stolpu bije enkrat, ko kaže četrti, dvakrat ob pol uri, trikrat ob tričetrt in štirikrat ob celi uri, t. j. skupaj desetkrat, ali 240krat v 24 urah. K temu prištevamo še 156 udarcev polnih ur, torej vsak dan 396 udarcev ali na leto 144.540. Vsak udarec pa traja nekako dve sekundi. Potemtakem bije stolpna ura na leto 289.080 sekund ali 80 ur in 18 minut. V cerkvah, kjer bije ura polne ure dvakrat, t. j. na manjši in večji zvon, kakor n. pr. v stolnici v Ljubljani, še 365 × 156 večkrat na leto.

Strele varen človek.

V Lyonu je umrl neki Cesar Beltram, 80 let star, ki je bil daleč naokoli znan kot »mož, ki je močnejši nego strela«. Ko je bil star 25 let, je strela prvokrat udarila vanj. Pri tem mu je popolnoma strgala obleko, njega samega pa pustila nepoškodovanega. Štiri tedne pozneje je zopet udarila vanj. Pri tem pa je oslepel na desno oko. V poznejših

letih je bil Beltram zvonar neke cerkve in tu je zopet treščilo vanj, a mu povzročilo le neznačno prasko, medtem ko je tovariša poleg njega ubilo. Več let potem, ko se je Beltram s svojim sinom zatekel pod drevo ob hudem naluvi, je strela udarila v drevo, sina na mestu usmrtila, njemu pa se ni ničesar pripetilo. Šele nekaj let pred njegovo smrtjo je strela udarila v njegovo hišo, mu jo vpepelila, a tudi to pot se mu ni nič žalega zgodilo.

Kako je Eskimo videl Newyork.

Polarni raziskovalec Mac Millan je pred kratkim pripeljal s seboj v Newyork pasjega vodnika Abia Bromfielda, doma iz Labradorja 56. stopinje severne širine. Ta se je izrazil o svojih vtisih takole: »Tukajšnje ženske imajo sicer gole vratove, toda tudi temu bi se sčasoma privadil. Mislim, da morajo biti dobre zakonske žene, ker rade kadijo tobak. So lepe, da lepši še nikdar videl nisem, vendar pa strašansko suhe kakor kak sestradan Eskimo. Zakaj jim ne daste dosti jesti, saj vam ničesar ne manjka?« Tako je govoril Eskimo o newyorškem ženskem svetu. Kar je tu videl, pravi, da zadostuje za pripovedovanje rojakom vso polarno noč, katera traja šest mesecev. Ko so ga vprašali, bi se li hotel poročiti s tako newyorčanko, je bil na to takoj pripravljen, toda le pod pogojem, da mu jo dajo preje eno leto, da jo bo zredil. »Dajal ji bom veliko suhega mesa, nakar bo postala debela in najboljša žena najboljšega pasjega vodnika na tej strani severnega tečaja,« je še pristavil. — Zanimivo je bilo opazovati tega 45 let starega rdečeličnega Eskima, ki ni nikdar v življenju videl več kot kvečjemu 50 ljudi skupaj, kako je gledal na to milijonsko mesto ob Hudsonu. Ko je gledal s stolpa na World-nebotičniku, je rekel: To izgleda kakor moskiti na Labradorju ali kakor severni jeleni spomladi, ko dirjajo v vse smeri.« Ko pa so ga postavili vrh najvišje stavbe v Newyorku, Woolworth-building, je pa vzkliknil: »Iglu šok! Iglu šok!«, to se pravi, zelo, zelo velika hiša in pristavil je še: »To je večje kot rtič Huford.« V zoologičnem zverinjaku je videl živali, o kakršnih se mu ni nikoli niti sanjalo. Peljal se je z podzemeljsko železnico, videl je največji parnik na svetu »Majestic« zunaj in znotraj. Tudi zračno letalo je videl seveda prvokrat. Zvečer so ga peljali v varijete in bil je gost slavnostnega banketa v Astor-hotelu. Strmel je dobesečno z odprtimi ustmi in končno — nič več govoril.

Riba svečarica.

V Tihem Oceanu v bližini Britske Kolumbije, se nahaja riba, kateri bi po naše rekli svečarica. Dolga je okoli 40 cm. Smatrajo jo za največelejšo izmed rib. Domačini jo radi love, ker je za ondotne kraje velikega pomena. Ribo namreč posuše, nato pa uporabljajo za svečo. Ako ribo na repu prižgo, sveti toliko časa, da popolnoma zgori. Mnogi pa potegnejo skozi ribo nekaj stenz iz lesa, nakar sveti bolj enakomerno. Tudi kot hrano jo imajo Indijanci v čišlih ravno radi maščobe, ki jo vsebuje.

★

Sodnik: »Vso strogost zakona sem že uporabil napram vam, a vendar vedno in vedno zopet padate v stare grehe.«

»Vidite torej, gospod sodnik, da so vsi zakoni za nič.«

Govornik: »Vojska, grozna beseda, morija, nič kot morija. Ljudstvo, dokler ne bodo vsi topovi zabiti, toliko časa smo mi.«

Sef: »Jutri hočete že zopet na dopust? Čemu pa?«

Nastavljenec: »Moja poroka bo jutri.«

Sef: »Vi morate pa tudi povsod zraven biti.«

Ravnatelj kaznilnice: »Tako, zdaj ste kazen prestali. Upam, da vas tu nikdar več ne vidim. Tako, zdaj pa pojdite. Na svidenje.«

Neki učitelj je tekom časa toliko prihranil, da si je kupil avtomobil. (Pa ne morda pri nas.) Ko je privozil v mesto in prišel do križišča cest, kjer je policaj delal red za pravilno vožnjo, ni ustavil, ko je policaj dvignil roko. Ko se je končno le ustavil, je stopil policaj k njemu ter mu rekel: »Mar niste videli, da sem držal roko na stoj?« — Učitelj: »Sem.« — »In ali ne veste, da to pomeni stoj in se morate takoj ustaviti?« — »Ne, nisem vedel; jaz sem namreč učitelj in ko ste roko dvignili, sem mislil, da hočete«

Prva sosedica: »Novi najemnik, ki se je vselil v sosedno hišo, je kakor se meni zdi, spiritist, ali ne?« — Druga sosedica: »Ne vem, jaz ga nikoli ne vidim, da bi steklenico domov nosil.«

Cemerna stara dama je v umetniški galeriji stresala svojo sitnost. »In tukaj je že zopet tako skrupcalo, kakršni pravite umetnost. Mar je to podobno sliki?« — »Dovolite, gospa,« se je oglašil gospod, »to ni slika, ampak ogledalo.«

Hočete

štediti pa tudi okusno jesti. Porabljajte torej samo

zabelo MAGGI

Treba Vam je manj mesa in kosti, a Vaše juhe, sočivja in omake so vendar krepke in okusne.

Zahtevajte izrecno »MAGGI« in pazite, prosim, na ime »MAGGI« na RUMEMO-RDECI etiketi.

Neki kinopodjetnik je angažiral orkester. Ko se je predstava pričela prvi večer, godba ni pričela takoj igrati. Nevoljen se je obrnil do kapelnika z vprašanjem, zakaj ne igrajo, nakar je dobil odgovor, da godala uglašajo. »Kaj,« se je zadržal ravnatelj, »sedaj uglašajo, saj sem vas že pred štirinajstimi dnevi naročil.«

Dvojčka sta si bila popolnoma enaka, težko ju je bilo poznati, kdo je ta ali oni. Oče je bil uglaševalec glasovirjev in pravil je prijatelju, ki je prišel otroka pogledat, da ju vščipne, kadar hoče vedeti, kdo je kateri. — »Pojdi no, če jih boš ščipal, bosta vendar jokala,« je pripomnil prijatelj. — »Saj to je ravno. Poslušaj. Tale (ga vščipne) vpije na C, je Janez, ta pa na A je pa Jakec.«

On: »Ti Mina, danes sem pa štiriperesno deteljico našel.«

Ona: »In seveda si se kot peti takoj poleg vsedel in pil, kaj ne da?«

Najemnik: »Kako morete vendar svinjak imeti prav tik spalnice. To gotovo ne more biti zdravo za vas.«

Kmet: »Toda pri nas še nobena svinja ni zbolela.«

Pri doktorjevih so dobili novo dekle. Prvi večer je izginila k počitku, ne da bi bila komu kaj omenila. Gospa jo je drugo jutro radi večje posvarila ter ji naročila, da mora vsak večer lahko noč voščiti, predno gre spat. In res, zvečer je dekla odprla vrata salona, v katerem je bilo tudi par gostov, ter na ves glas zavpila »lahko noč!«. Seveda se je dokterica vsled tega malo sramovala; drugo jutro je zopet pričela z vzgojo: »To morate lepo tiho in mirno povedati.« No in tretji večer pa gospe ni bilo doma, pač pa je doktor imel več gospodov na obisku, ko naenkrat dekla vstopi, se približa doktorju ter mu na uho pove, vendar pa tako, da so lahko vsi slišali: »Zdaj grem spat.«

Oče: »Predno se zaročiš, bi moral vedeti kakšne knjige ima tvoja bodoča žena rada. To dostokrat pokaže vrednost dotične osebe.«

Sin: »Sem že storil tako, oče. Vrgel sem pogled v njeno hranilno knjižico ter se prepričal, da je zelo dragocena oseba.«

Kuharica: »Gospa, ali naj sedaj karpa zabodem?«

Gospa: »Da! Toda Mina, počakajte toliko časa, da grem ven, jaz vpilja ne prenesem.«

Učinek kopeli za noge s soljo sv. Roka

Prvi dan četrti dan

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksigenom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečino, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozebelne, neznošno srbečice, ki jo povzročijo ozebline, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namerkanju postanejo kurja ocesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarejeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko poljubno hodite in več ur stojte na enem mestu, ne da bi občutili najmanjše bolečine ali utrujenost. Velik zavoj sv. Roka soli za noge stane dinarjev 16.—. Dobiva se v vsaki lekarni. Ako pa je ne dobite, obrnite se tako na glavno zastopstvo za S. H. S.

NADA DROGERIA
Kolar i Gabrič
Subotica, Strossmayerova ul. 2. Telefon 637.
ali na **DROGERIJO SANTAS**
Ljubljana, depot za Slovenijo.
Izviran samo v zelenem zavoju.

44469 257 047 359 920 (2000) 160 787 288 641
895 450 851 018
45235 880 646 666 849 708 005 872 863 084

77649 123 821 742 082 808 002 045 095 812
885 151 021 459 905 (2000) 815 311 879 999
78657 552 948 106 997 922 616 842 150 953

111035 714 968 (2000) 477 124 (4000) 526 012
838 889 (2000) 764 048 504 019 291 818 941 402
010 474 436 272 560 260

RESTAVRACIJA IV. SITAR, DOL. TOPLICE.

Celodnevna oskrba: Stanovanje in dobra hrana
(zajtrk, kosilo in večerja) od 40.— do 45.— Din.

OGLEJTE SI

NANOVO DOŠLE ELEKTRIČNE SVETILKE — LESTENCE — PO IZVANREDNO NIZKIH CENAH

SLAVO KOLAR — LJUBLJANA

Krapinske toplice

blizu Zagreba, Hrvatska, 42° C termalna voda in blato,
zdravi reumo, protin, išias, ženske bolezni itd.

Častit. župnim uradom se priporoča za izdelovanje
cerkvenega orodja in posode,

AUG. MEGUŠAR

Karlovška cesta 2 (delavnica na dvorišču).

SAMOPRODAJA najboljšega pisalnega stroja

IVAN LEGAT, mehanik Maribor, Vetrinjska ulica št. 30

15 letno jamstvo

Svetovno znani najboljši šivalni stroj jedino le Stoweer za rodbinsko in obrtno rabo.

L. BARAGA, Ljubljana SELENBURGOVA ULICA 6/1

Kadar nujno rabite

lepo pregledno, po lastni želji ertano POSLOVNO KNJIGO Vam najboljše postreže: A. JANEŽIČ, Ljubljana Florjanska ul. 14.

Naročajte „Slovenca“!

Med. univ. dr. V. Stacul specialista za otroške bolezni ordinira od 11 — 12 in od 2 — 4 v Ljubljani, Gosposvetska cesta 2

KLISARNA IZVRŠUJE TOČNO ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE AUTOTIPIJE KOMBINIRANE KLISEJE ZA NAVADEN IN NAJFINEJŠI PAPIR KLISEJE PORISBAH PERORISIH IN SLIKAROKOPISIH FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLADNICE-DALJE REKLAM. VINJETE SLIKE ITD.

NOVO! PREPRIČAJTE SE! NOVO! Znižane cene! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano POHIŠTVO naj si ogleda no-ravnovrstno vo založo pri Egidiju in Karlu Erjavcu, Brod

Človek brez spanja je obžalovanja vreden. Vsakdanje negovanje celega telesa s Fellerjevim blagodišnim „Elsafluidom“ poveča odpornost, prinese trdno spanje, varuje zdravje in s tem vzbuja samozaupanje in življenjsko radost.

Vaše srce Vam dela težkoče? Vaš želodec ne deluje pravilno? Vi sami kupujete to bolezen! VI pijete dnevno kavo VI jo morate tudi piti ker kava je ZD AVILO za Vaše SRCE, za Vaš ŽELODEC, za Vaše ZIVCE, za Vašo UTRUJENOST, ZA VASE ZIVLJENJE!

Toaletna mila in parfumerije znana kot izvrstni izdelki trdke H. KIELHAUSER, GRAZ dobavljajo se slej ko prej, Zastopstvo v Mariboru po M. Lenče, Slomškovo trg 14

Pension hotel JADRAN SELCE. Hrvatsko primorje, na novo preurejen, na samem morju. — Prvovrstna oskrba po najnižjih cenah. Najtoplejšše se priporoča lastnik Ivan Pečnik.

Jules Verne: Otroka kapitana Granta. Polovanje okoli sveta. Roman. — Broširano Din 48.—, vezano Din 58.—. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo vše. Za odgovor znanilo — Na vprašanja brez znamke no odgovarjamo.

Službe iščejo
Za ključavninarskega in mehanič. vajenca sli vstopiti 15 let star dečko. ki je z dobrim uspehom skončal 8 razr. splošno solo. Ponudbe: Rudolf Jurman, Loke 389 (Trbovlje L) 3736

ZANESLJIVO vratarico
ali vratarja, ki se dobro spozna v vrtnih delih — sprejema Kolinska tovarna v Ljubljani. - Naturalno stanovanje v tovarni.

Pouk
POSTANETE TEHNIK
risar, mojster itd., s pomočjo tehn. študij na domu (Fernstudien) — vse smeri. Obširni prospekt 10 Din. Lycée Industriel, Rue Enseignement, 37. Liège, Belgija.

Deklica lepega obnašanja, ki ima veselje do otrok, dobi mesto pri g. Veri Ahušič v Trzinu. 3758

2 kovaška UČENCA
poštena in zdrava, s stanovanjem in hrano v hiši, takoj sprejemem. - Anton Čelič, kovaški mojster — Radobova vas 27, p. št. Vid pri Stični. 3760

Posojilo
PLODONOSNO POSOJILO
večji znesek, proti varni vključbi na veleposelitve z lesno industrijo, išče družba; prilika tudi za družabnika. Ponudbe pod 500.000 na MARSTAN Maribor, Koroška c 10-L

Stanovanja
SOBO (meblvano), z 1 ali 2 posteljama, oddam. Ilirska ul. št. 19, II. nadstr., desno.

Soba
lepa, nemeblv., se takoj odda Na zavrtih, vila Resnik, za ubožnico.

2 opremlj. sobi
s poseb. vhodom, svetli, mirni, se takoj oddata. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3785.

Meblovana SOBA
s posebnim vhodom, se odda takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 3821

Pisarniško sobo
v visokem pritličju, odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Krojaška delavnica
vpeljana, s stanovanjem, električno razsvetljivo in vodovodom, vse na najpomembnejšem kraju, se odda dobremu krojaču po ugodn. pogojih v najem. Ponudbe pošliti na lastnika PAVLIN VINKO — Trbovlje II. 3650

Lokal, 30 m³ velik, 4 m visok — pripraven za trgovino ali skladišče v Medvedovi ulici št. 11, blizu goranskega kolodvora, oddamo onemu, ki nosi stroške adaptacije. Najemna po dogovoru. - Slov. gradb. družba »Slograd«, d. d., Ljubljana. 3737

Vajenec
za lakirarsko in sedlarsko obrt se sprejema takoj. - Leopold Šušteršič, Ljubljana, Dunajska c. 41.

Služba ORGANISTA in CERKOVNIKA
je razpisana v Gornji Sv. Kungoti. Nastop takoj. Prosnje je posliti na cerkveno predstojništvo v Gornji Sv. Kungoti. — Prednost imajo organisti vneti za ljudsko petje in da so obrtniki. 3813

Kolarškega vajenca
rabin do 16 let starega, krepkega; hrana in stanovanje v hiši. — IVAN ČEMAZAR, kolarstvo — Forme 9, p. škofja Loka.

Ženitev!
Želim znanja z gospodično, trgovo in v gospodinstvu izobrazeno — v starosti 24 do 30 let, s prim. premoženjem. Sem samski, srednjih let, lastnik dobrodokega podjetja in lepe hiše v mestu Savinjske doline. Resni dopisi s sliko pod: »Maj 1927« št. 3620 na upravo.

Kupim majhno HIŠO
v Ljubli. okolici. Ponudbe s ceno upravi pod št. 3756.

HIŠA enonadstropna, pri kolodvoru in blizu rudnika, v kateri se nahaja več let dobro tekoča gostilna, z lepim gospod. poslopjem in lepim zemljiščem, obstoječe iz 10 oralov njiv, travnikov in gozdov, se zaradi rdnin. razmer takoj prod. Cena 300.000 Din. - Izve se naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3570.

Novo hišo
z vrtom, prodam v Stožicah pri Ljubljani. - F. Jerko, Crnuče — Jezica.

HIŠA z lepimi trgovsk. prostori in lepim sadnim vrtom, velikimi skladišči, pripravna za na debelo in drobno, blizu železn. postaje, v jako prometnem industr. kraju, je takoj naprodaj. — Naslov pove uprava pod: »Dobro zaslužek« 3599.

Posestvo
obstoječe iz ca. 1 oralu z lepimi površinami in hlevom, se poceni prod. Interesenti naj se oglase pri imajočemu Ant. Romih, št. Lovrenc št. 26, pošta Store ob južni železnici.

LEPA KMETIJA
naprodaj Posestvo z gošpodar. poslopijem, njivami, travniki, vrtovi v najboljšem stanju v ljubljanski okolici, ugodno prodam. — Naslov v upravi lista pod številko 3731.

Enodružinska HIŠA
novu preurejena, solnačna lega, sadni in zelenjadni vrt, oddaljena 5 minut od sole in cerkve, 8 minut od postaje Crnuče, ugodno naprodaj. Poizve se ob nedeljah in ob praznikih: Gmajna 20, Crnuče, p. Jezica pri Ljubljani.

HIŠO v Ljubljani, eno- nadstropno, prodam za Din. 75.000. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3790.

Hiša — visokopritlična, blizu kolodvora, električne železnice, cerkve, podkletena 3 sobe, kuhinja, voda in elektrika v hiši, hlev, sadni vrt in njivo, prodam. Naslov v upravi lista pod št. 3784.

LOKALI za lekarno, ki se na novo ustanovi, in še dva trgovska lokala, se oddajo v najem v novi občinski hiši v Gornji Radgoni predvidoma s 1. oktobrom 1927. — Lokali odgovorjajo najmodernejšim zahtevam in leže na najbolj prometnem mestu trga. Stanovanja so na razpolago. Interesenti naj si ogledajo lokale osebno. Pojasnila daje: županstvo trga Gornja Radgona.

Posestvo se prodaj
v Trbovljah ob okrajni cesti. Poslopje je krito z opeko in je v prav dobrem stanju, njeve jako priprave tudi za hmelj. - Naslov pove uprava lista pod št. 3762.

NAPRODAJ NJIVA
v šentpetrskem predmestju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3809.

ŽIDANA HIŠA
ob cesti. Okrog nekaj obdelan. sveta. Pripravna je za vpojojenca ali rokodelca. — Poizve se: Brezje 30, pošta Dob pri Domžalah. 3804

TOVARNISKO
poslopje in enonadstrop. stanovanj. hiša s pisarn. prostori in 2 stanovanji, vse v sirovem stanju, dovršeno gospod. poslopje z obšir. zemljiščem, blizu Ljubljane, ugodno in poceni prodam. Naslov v upravi lista pod št. 3789.

»POSEST«
Realiteta pisarna, družba z o. z. - LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4
PRODAJ:

Krasno, enonadstrop. VILO, 4 minute od glavne poste, najlepša solčna, brezprašna lega, obsega 8 sob, vse prikl. ene, enodružinska, z malimi adaptacijami uporabljiva za 2 družini, velik, krasno urejen sadni in zelenjadni vrt in park — za ugodno ceno.

HIŠO, z gostilno, 5 gostilniških in stanovanjskih prostorov, zelenjadni vrt, periferija Ljubljane, 55.000 Din.

POSESTVO, 7 oralov, dobro oblikovana gostilna, gospodarstvena hiša, 3 četrt ure od Ljubljane, 110.000 Din.

VILO, enonadstrop. tritanovanjsko, trišobno stanovanje (takoj), 1100 m² vrta, dvorišče, Rožna dolina, 145.000 dinarjev.

HIŠO, predvojno, 3 sobe, prikl. 1000 m² vrta. Trnovce, 80.000 Din.

Brezkonkurenčno, GOSTILNO ob glavni cesti, večlja vna blizu Domžal, zaradi presejitve, 150.000 Din.

VILO, visokopritličje, 4 parketirane sobe, prikl. 1600 m² vrta, nasproti klavnice, 160.000 Din.

HIŠO, enonadstrop. 10 stanovanj, blizu kolodvora, velik vrt, lokal, dvorišče, hlev, Tržaška cesta, 220.000 Din.

HIŠO, visokopritličje, novozidano, 3 sobe, 2 kuhinji, vrt, Sp. Šiška, 100.000 Din.

HIŠO, visokopritličje, 4 stanovanja po 2 sobi, prikl. ceno razpoložljivo, velik vrt, Rožna dolina, 155.000 Din.

HIŠO, dvonadstrop. - prenovljeno, 8 stanovanj, veliko dvorišče, tik šiške cerkve, 175.000 Din.

HIŠO, trgovsko, prenovljeno, trg. lokal, stanovanje dveh sob, prikl. 2000 m² vrta, 10 min. od centra, 110.000 Din.

GOSTILNO in mesarstvo, dve hiši, prometna dvorišča, vrt, prometna cesta Ljubljana, 375.000 Din.

HOTEL, dvonadstropen, krasni restauracijski prostori, 16 opremlj. sob za tuje, ves inventar, tik postaje industrijskega kraja, 250.000 Din.

P. n!
Čast nama je, da Vam vjudno naznaniva, da otvoriva danes, dne 15. maja 1927, pod trdko
A. & V. Škrbec na Vrhniki

pri Ljubljani — trgovino z mešanim blagom. Blagovolite nama nakloniti svoje zaupanje, ter bodite uverjeni, da bova upoštevala najvestneje vsako Vaše naročilo. - Priporočava se Vaši naklonjenosti. Z odličnim spoštovanjem
A. & V. ŠKRBEČ.

FIZOL
za seme in prehrano, dobite pri FRAN POGAČNIKU, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 3734

2 aparata za elektriziranje in dobro ohran. šivalni stroj, prodam
po ugodni cen. Na ogled pri puškariju F. K. Kaiser, Ljubljana. 3702

Prodaj dobro ohranjen **Nivel**-instrument, pripravljen za male stavbene podjetnike. — Podatke daje podružnica »Slovenca« v CELJU.

Steklene OMARE
(kostne), pult in železno peč — prodam po nizki cen. — Rožna ulica 21.

LEČO, luščen GRAH in FLEOL za kuhno nudi po izredno nizki cen. — Sever in Komp. LJUBLJANA.

Jedilnica, elegantna, na, masivna, črna politirana — zelo ceno naprodaj. — Andlovic, Domobranska cesta 23 (na Poljanah).

Prodaj raznovrstne ledne omare
izvršim jih tudi po posebnem naročilu kupca. S. Praprotnik, Jenkova 7

Motorno kolo
BSA, malo rabljeno, se prodaj. Šušteršič, Petan in Erker, Ljubljana, Resljeva cesta št. 20. 3802

BONBONI - TRGOVINA
prvo vrstna, vpeljana, v večjem mestu, naprodaj tudi z hišo. Naslov na: »MARSTAN«, Maribor.

ŠIVALNI STROJ
dobro ohranjen - prodaj Gustav Pečnik, Stožice št. 47 p. Ljubljani. Na ogled pri Adolf Hostnik, Jernejeva ulica, Šiška.

Trava v košnji
se odda. FL. Komanu, Mirje šte. 6.

Dve dobro ohranjeni omari
Maribor, Betnavska cesta 18, vrata 4.

Ječmen
za krmo dobite po 200 D za 100 kg, dokler zaloga traja, pri FRAN POGAČNIKU - Ljubljana, Dunajska cesta 36. 3792

Kočija, dira, slamoreznica
in PLINSKI MOTOR — 6 KS, se ugodno prodaj. — Pojasnila: Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 3791

Stroj za delenje testa
ugodno prodam. - Jezeršek, parna pekarna, Moste. 3746

Plohe po en vagon orehovih, in jelševih, in vagon smrekovih DESK ugodno naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3750.

Prodaja voza.
Podpisana komanda bo 30. maja t. l. predpoludne na svojem dvorišču prodala licitacijski promet 1 rabljen osebni vo z. — Pogoje in zaradi ogleda voza se lahko poizve tukaj v pisarni. Bleiweisova cesta št. 3, I. nadstropje, dnevno med urad. urami — E. Br. 5143 - Komanda 8. žandarmerijskega pulta v Ljubljani, 13. maja 1927.

Štampilje
S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

Iuskinaste otrobe
Debele
kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, Ljubljana Resljeva cesta 24.

Železnato vino
iz lekarn dr. G. Piccol
Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Žimnice
modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU PADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mostnega doma).

GLASOVIRJE IN HARMONIJE
uglašujem, popravljam strokovno in cen. Tudi potujem. Naročajo po dopisnici za G. Jurásek, Ljubljana Wolfova ulica 12

Prerob. drva, koks, oglice
Ilija, Kralja Petra trg št. 8. Tel. 2820.

J. Stjepušin
Zagreb, Jurjevska 57
priporoča najboljši tonburce, parature, strune, sole in vse potrebno za vse glasbila

Čeniki franko.

EM. FISCHER ZAGREB
Sudnička ulica 7/10
dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pnevmatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji cen. Mehaniki dobre popust.

Zahtevajte veliki ilustrirani brezplačni katalog ter pošljite marko za 5" - Din za poštino.

ŠTAMPILJE ETIKETE
ANT. ČERNE Ljubljana Kongresni trg 10

ŠTAMPILJE etikete SITAR & SVETEK
Ljubljana Sv. Petra c. 13

Sprejemajo se popravila škafov, čebrov
in vsa v to stroko spadajoča dela. Pridem tudi na dom iskat. — Vodnikova cesta 25, Ljubljana 7.

V Mariboru
je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije in parfumerije, vrvarskih in pieterskih izdelkov — na drobno in na debelo pri
DRAGO ROSINA
Vetrinjska ulica šte. 26

Damski slamniki
se sprejemajo v preobliskovanje po največji fazoni. Prodajajo se novi od 50 Din naprej — Tovarna slamnikov Alojzij SKRABAR — Domžala.

ANTON FUCHS,
kleparstvo, Križevniška ulica št. 6 — Ljubljana. Izvrševanje lesnocementnih streh, kritje z lepjenim papirjem, napeljava strelovodov itd. Kleparska dela pri novih zgradbah kalor tudi vsa popravila solidno in najceneje. Proračuni.

»Kolesarji« Dvokolesa v cen. zelo padla. Pneumatika Michelin, Dunlop, Čeniki franko — prodaja na obroke. F. BATJELJ, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Mostne tehtnice
in druge popravila strokovno, precizno in najceneje Lovro ROZMAN, spec. delavnica tehtnic, Ljubljana, Križevniška ul.

Vsak »Kolesar«
dobi lahko 80 Din na gradne dnevn. Pišite in priložite znamko 2 Din. Poštini predaj 29, Ormož.

UGODNE NOVOGRADNJE
tudi nazidavo in druge adaptacije, v heraklitu ali običajnem gradbenem materialu — prevzame novoorganizir. gradbeni oddelek »MARSTAN« — Maribor, Koroška c. 10-L

Novo HIŠO
za Din 50.— v Mariboru dobite pri loteriji »Dom ubogih«. Srečke v trafikah in zadržni pisarni, Koroška cesta 10, I. nad.

Po dinarju DO HIŠE
Kred. in stavne zadruge »Mojmir«, Maribor, Koroška cesta 10-L, organizira poseb. sistem štedljivosti za splošno gradb. akcijo. — (Vprašanja z znamko)

Inserirajte V »Slovencu«!

Plijuča! Zdravniški zavod (Anstalt) dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, na gori Janina, občina Sečovo, p. Rogaska Slatina. Prospekt 3 dinarje. 3314

TURSKE IN VULKAN KOSE
so prvovrstne, vsak komad garantiran, dobijo se v trgovini železnine
Ivan Korajžija, Maribor Tel. 315
Aleksandrova cesta 42 in Meljska cesta 1

JULIO MEINL

PTUJ, Panonska ul. 3

otvorjeno!

Prvovrstno delo, **Zmerne cene,** **To je naše geslo!**

KNJIGOVEZNIKA K. T. D.
čitalnica in tvornica
poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

Znižane cene in največje skladišče dvokoles motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIBUNA* F. B. L. tovarna dvokoles in otroš. vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

Otvoritev! Tvrda Osvaid Dobeč, Ljubljana, Pred Škofijo 15 naznanja spoštovanemu občinstvu, da otvori dne 14. maja t. l. svojo na novo urejeno

trgovino z galanterijskim in kratkim blagom, šolskimi potrebščinami, papirjem, krtačami i. t. d. na drobno

ter se za cenjeni obisk najtopleje priporoča. — Istotam je na prodaj 20 praznih Postrežba točna! zabojev. Cene solidne!

Prvovrstna dalmatinska vina

se dobivajo na malo in na veliko pri veletrgovini dalmatinskih vin

Bonačić & Baković

Split — Maribor

Skladišče: Slomškov trg 6 — Vinotoč: Lekarniška ulica 7

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D., LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Cenejšje kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri

J. TRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17.

Za potovalno sezono

priporoča kovčke, kasete, torbe, nahrbtnike itd. v veliki izbiri, vseh vrst in tudi v vseh cenah
IVAN KRAVOS — MARIBOR.

Specialni kovčki in torbice za poštike in vzorce se izgotove v lastni torbarski delavnici na Slomškovem trgu šte. 6.

Gradbeno podjetje SLOGRAD d. d. Ljubljana, išče za takoj:

STAVBENIKA z večletno samostojno prakso večšega večjih gradben. vodstev, **STAVBNEGA TEHNIKA** za obračunsko in risarsko delo na gradbenih vodstvih, in **POLIRJE** z večletno prakso pri vodnih, železobetonskih in visokih zgradbah. — Ponudbe je vlagati pismeno z natančno označbo dosedanje zaposlitve in eventualnimi referencami.

USNJE IN PODPLATE

kakor tudi vsakovrstne čevljarske potrebščine kupite zelo dobro in po brezkonkurenčnih cenah samo pri

Vaclav Vošinek, Maribor, Koroška c. 13

LOKOMOBILI MOTORJI DIZEL IN SAUGAS GATERJI PINKAY KOMPL. ZAGE

Ugodni plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 1b

RAZPIS.

Občina Ruše razpisuje ofertno licitacijo za zgradbo enonadstropne

uradne in stanovanjske hiše

v Rušah. — Pismene, pravilno kolkovane in zapečatenе ponudbe je oddati v občinski pisarni do 10. ure dne 22. maja 1927. Proračuni, načrti ter stavbni pogoji so proti plačilu 100 Din na razpolago v obč. pisarni od 17. maja t. l. naprej.

Županstvo v Rušah, 10. maja 1927.

Župan: Ivan Ravnjak.

„Spectrum“ d. d. Inž. Kopista, Dubsky in Krstić tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Medvedova ulica 38, telefon 243

Zagreb, Beograd, Osijek, Srednjinica: ZAGREB.

Zrcalno steklo, porttalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje v med. Fina, navadna ogledala.

Oglas

dražbe mehkega in trdega lesa na panju, Meščanske korporacije v Kamniku.

Temeljem odobrenja sreskega poglavarja v Kamniku z dne 20. septembra 1926, št. 12.219 in Okrožnega agrarnega urada v Ljubljani z dne 26. avgusta 1926, šte. 1656, proda Meščanska korporacija v Kamniku, Slovenija, potom ofertalne ponudbe v svojem gozd, okr. Dol v Kamniški Bistrici 30.000 plm. (trideset tisoč polnih metrov), in sicer približno 30% bukovine in 70% smrekovine na panju.

V ponudbi je navesti:

1. Krstno in rodbinsko ime ponudnika, naslov podjetja ter bivališče.
2. Točno označbo predmeta dražbe.
3. Ceno za 1 plm. okroglega lesa in drv za kurjavo na panju, ločeno za mehki in trdi les.
4. Izjava, da je ponudniku posebni pravilnik glede prodaje mehkega in trdega lesa na panju za okr. Dol, Meščanske korporacije znan in da istega brez pridržka prizna.
5. V ponudbi in na zavitku se ima napisati: Ponudba za mehki in trdi les na panju v gozd, okr. Dol Meščanske korporacije v Kamniku.

Ponudbo ima kupec lastnoročno podpisati in zapečatiti. Posebni pravilnik glede prodaje mehkega in trdega lesa na panju za okr. Dol je kupcu pri upravnštvu Meščanske korporacije v Kamniku na razpolago.

Oferte je vložiti do 1. julija 1927 pri upravnštvu Meščanske korporacije v Kamniku.

Kamnik, 7. maja 1927.

Upravnštvu Meščanske korporacije v Kamniku.

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Tel. 379.

Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiš, vile, tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnjice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov

PARNA ZAGA

TOVARNA FURNIRJA

Globoko užaloščeni sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prežalostno vest, da nas je naš iskreno ljubljani, predragi soprog, najboljši oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Anton Šircelj

železn. revident v pok. in načelnik skladišča

danes v rani uri zjutraj nenadoma zapustil. Pogreb neprežaljenega se vrši v ponedeljek 16. t. m. ob 4. uri popoldne od doma žalosti Prisojna ulica 1, na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani 14. maja 1927.

Globoko žalujoči ostali.

S. K. ILIRIJA naznanja žalostno vest, da je njen večletni podpredsednik in ustanovni član, gospod

Anton Šircelj

revident državne železnice v pokoju

nenadoma preminul. — Pokojnika spremimo v ponedeljek, dne 16. maja ob štirih popoldne iz Prisojne ulice šte. 1 na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. maja 1927.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob smrti našega dobrega očeta, gospoda

Oroslava Dolenca

izrazili sožalje, pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetja ali drugače z nami sočustvovali v teh težkih dnevih, izrekamo našo najprisrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 14. maja 1927.

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Potri vsled prebridke izgube nadvse preljubljenega soproga, očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

Mate Tomaca

se najsrčneje zahvaljuemo vsem, ki so nam ob času bolezni in smrti na kakršenkoli način pomagali. Nepozabno pa nam ostane v spominu nepričakovana opora, ki nam jo je nudilo ravnateljstvo tvornice »Jugotania« s svojim uradnistvom in delavstvom. Iskrena hvala prečastiti duhovščini in požarni brambi za polnoštevilno spremstvo, darovalcem krasnih vencev in cvetja, in vsem, ki so preljubljenega spremljali na zadnji poti.

Sevnica, dne 12. maja 1927.

Žalujoci obitelji: Tomac, Hoppe, Cotič.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjemi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzotok: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457 548, 805, 806

ČATEŠKE TOPLICE PRI BREŽICAH

Železniška postaja Brežice ali Dobova. Radioterma do +52° C. proti revmi, ischias, ženskim boleznim itd. — Izborni uspehi! — Sezona od 15. maja do 30. septembra. — V predsezoni do 30. junija popust. — Oskrba prvovrstna, zdravnik stalno v kopalšču.

Dr. Schaeferja Epilepsan proti epilepsiji, krčem, padavici

Ze 15 let najbolje uveden. Dnevno prihajajo priznanja. Poblížja pojasnita daje in pošilja lekarna sv. Štefana, Mr. M. Fišter, Osijek III.

Podporno društvo železniških uslužbencev v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njega dolgoletni in zaslužni predsednik, gospod

Anton Šircelj

v soboto zjutraj nenadoma za večno zaspal.

K večnemu počitku ga bomo spremljali v ponedeljek, dne 16. maja 1927, ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti, Prisojna ulica št. 1.

Ljubljana, dne 14. maja 1927.

Odbor.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Velečastiti duhovščini, znancem in prijateljem sporočamo žalostno vest, da je gospod

Franc Planinc

župnik pri Sv. Bolfenku na Kogu

po daljši, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 54. letu starosti danes mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v torek 17. t. m. ob 10 dopoldne.

Sv. Bolfenk na Kogu, dne 14. maja 1927.

Za dekanijsko duhovščino:
Horvat, dekan.

Gospodarska poslovalnica direkcije drž. želez. v Ljubljani naznanja, da je preminul načelnik njenega živil. skladišča v Ljubljani, gospod

Anton Šircelj.

Pogreb vestnega uradnika bo v ponedeljek, dne 16. maja 1927 ob 4 uri popoldne od hiše, Prisojna ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Zaslužnemu pokojniku ohranimo trajen spomin!

V Ljubljani, dne 14. maja 1927.

Zahvala.

Ob prerani smrti našega brata, ozir. strica, prečastitega gospoda

dr. Ferdinanda Čekala

stolnega kanonika, škof. konzist. svetnika, arhidjakona itd.

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nas v času njegove bolezni in smrti tolažili in z nami sočustvovali ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Predvsem iskrena zahvala g. stolnemu dekanu Ign. Nadrahu za vodstvo pogreba, dalje stolnemu kapitelju ljubljanskemu, zastopnikom mariborskega in novomeškega kapitelja, zastopniku vel. župana, oblast. predsedniku, zastopniku ljubljanskega mesta, velečastiti duhovščini, predstavnikom uradov, krščanskemu in narodnemu ženstvu, predvsem društvu Jozefišče in njegovi predsednici dvorni dami ge. Franji dr. Tavčarjevi, gg. bogoslovcem in glasb. društvu »Ljubljana« za ganljive žalostinke, zastopnikom dobredelnih, gospodarskih in prosvetnih društev, vsem darovalcem vencev in vsem prijateljem in znancem pokojnega.

V imenu sorodnikov:
FRANC ČEKAL.

Sven Elvestad:

34

Mož, ki je oropal mesto.

Dočim je govoril Asbjörn Krag s stražnikom, se je bavil zdravnik s pečimi. Po nasvetu policijskega načelnika se je odločil, da bo zbudil najprej enega izmed uradnikov.

Nekaj minut je uradnik glasno ječal, nato je odprl oči.

Zmedeno je pogledoval okoli sebe. Končno se je skušal zbrati. Dvignil se je, zakrilil z rokami predse, nato pa spet omahnil nazaj.

Zdravnik ga je začel znova obujati in po dveh minutah je prišel uradnik toliko k zavesti, da je mogel spregovoriti:

»Izpregledal sem ga...«

Krag je razumel, kaj je uradnik hotel povedati.

VI.

Četudi nerad, si je moral Asbjörn Krag vendar priznati, da ga je nesramno ukanil najbolj drzen slepar, kar jih je le kdaj poznal. Brez vsake vrednosti se pa stvar vendarle ni iztekla: saj je prijel glavnega glavarjevega pomočnika, malega živahnega Laha, in njegovega tovariša, rdečelasega natakara. Načelnik je vprašal Kraga, ali ne želi morda zaslišati ujetega sleparja, kar je bilo detektivu prav po volji. Rad bi zvedel nekatere podrobnosti. Čim se je slepar umil, tako da je njegovo lice zadobilo spet pravi izraz, so ga odvedli pred Kraga.

Bil je srednjevelik mož pri tridesetih letih. Takoj se je videlo, da je doma na jugu. Črne, spreminjajoče se oči v nemirnem obrazu. Nasproti načelniku in drugim uradnikom se je obnašal z izbrano vljudnostjo. Čudno samozavesten, skoro zmagozaven smehljaj se mu je odražal z lica, ko je dolgo motril Asbjörn Kraga.

Detektiva je obšla misel: Zakaj je tako razigran! Saj čepi vendar v pasti in pričakovati more vsak hip, da bodo prišli tudi glavarja tolpe. Ta smehljaj je na nekaj meril... Krag je neugodno čutil, da bi mogla slediti zanj še nova razočaranja. Kakor sploh ta za-

deva ni sličila nobeni drugi, s katero je le kdaj imel opraviti. Nekaj tujega je tičalo v njej, nekaj čudnega, divjega. Zdelo se mu je, kakor bi se meril z roko-borci in ne z zločinci.

Slepar je povedal svoje ime: Giovanni Ferro, rojen 1884 v Milanu. Po poklicu kovač za umetnine.

Asbjörn Krag ga je prijel za besedo. »Kovač za umetnine?« je vprašal. »To je zelo obsežen pojem. Za kateri del obrti ste se posebno zanimali?«

»Za vse, kar se imenuje umetnina,« je odvrnil Lah. »Železne ograje, okraski, umetna vrata...«

»In ključavnice?« je vprašal Krag.

Mož je dvignil obrvi: »Samo ob sebi je umevno, da mi v moji obrti ni ničesar neznanu.«

»Od kdaj se ne bavite več s svojo lepo obrtjo?«

»Nikoli je nisem popolnoma opustil.«

»Toda v zadnjem času ste se poprijeli drugega, bolj plodonosnega dela.«

»Ne izražate se povsem pravilno,« je odgovoril Lah in se nenadoma zresnil, kakor bi mu bilo mnogo na tem, da bi bile njegove izjave popolnoma točne.

»Kako bi se želeli izraziti vi sami?« je vprašal Krag.

»Dejal bi rajši, da sem se poprijel bolj zanimivega dela.«

»To se pravi: šli ste med zločince.«

Slepar je pomilovalno zmignil z rameni. »Vidim,« je rekel, »da sem prišel daleč na sever.«

»Kako to?«

»Priimki niso tu več tako gibki kakor v velikih omikanih deželah. Nisem zločinec, in vendar sem.«

»To se glasi zagonetno. Ali se ne bi hoteli izraziti bolj jasno?«

Lah je malo pomislil. Naposled je našel, kakor se je zdelo, pravi izraz za svoje misli. »Za primer bom navedel tatvino pri gospodu policijskem načelniku,« je dejal.

»Tedad priznavate to tatvino?« je vprašal Krag.

»Da,« je odvrnil Ferro. »Priznavam tatvino izključno samo zato, ker bi vam rad na tem primeru pokazal, kaj menim.«

»Zelo dobrohoten gospod ste.«

»Že mogoče. Uvideli boste, da je bila prav ta tatvina izredno drzna. Reklo se je, iti naravnost levo v žrelo. Na kaj bolj nevarnega in drznega se sploh nismo mogli spomniti. Zares, lažje bi oropali Narodno banko, kakor pa odpeljali vse načelnikovo pohištvo. In dalje morate priznati, da so bile ugodnosti, ki bi jih utegnili s to tatvino doseči, zelo skromne v primeri z nevarnostjo, ki smo ji šli nasproti. Dalje smo vedeli, da nam tatvina ne bo nič koristila, kajti pohištva niti prodati nismo mogli niti ga spraviti iz mesta. Pazite na vse to. Kradli smo na najbolj brezupen in nevaren način, kakršnega se le more domisliti človeški um in vendar brez upa na kakšno gospodarsko ugodnost. Okradli smo policijskega načelnika samega. Res je to zločin, vendar pa morate priznati, da zločin neke posebne vrste. Drugačno, fužno in bolj gibko pojmovanje bi našlo za ta čin lepši in primernejši izraz.«

Krag se je nasmehnil. »Dopovedati nam torej hočete, da je bila tatvina neke vrste zabava. Izvršili ste jo zaradi draži in nasprotja, morda tudi zaradi spremembe.«

Lah se je zamislil: »Teško je, kar tako na hitro opredeliti razloge, ki so nas vodili. Reči smem samo toliko, da zločinski nameni v navadnem pomenu besede, za nas niso bili merodajni. Dober pesnik bi zamogel morda vzroke tako podati, da bi bila zadeva razumljiva. Odličan dušeslovec in umetnik.«

Policijski načelnik, ki je poslušal razgovor, je zamišljeno zmajal z glavo. »Pretvarja se,« je dejal potihlo. »Dosegel bi rad, da bi ga poslali v umobolnico, odkoder bi mogel lažje ulti. To je jasno.«

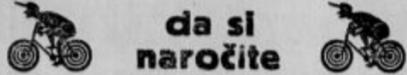
Lah je hitro posegel vmes:

»Prestregel sem samo eno besedo: pritvarjati. Dragi gospodje, o tem ne more biti niti govora. Ne pritvarjam se, žali me že, kdor jemlje kaj takega samo v misel. Zdrav sem tako ko vi, gospodje. Trditi bi celo smel, da sem v nekem oziru bolj pameten ko vi. Ako me bo kdo v bodoče še na tak način žalil, bi se utegnilo zgoditi, da na vprašanja niti ne bom več odgovarjal.«

Priloga k Ljudsko Knjižnici (Jugoslovanska knjižnica v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volči pes. Knjižniški roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Hagedard, Jahanja zveđa. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Oroka kaplana Granta. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

Hektografični aparati, zvitki, masa, črnilo, trakovi se dobé vedno po konkurenčnih cenah pri **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** ŠELENBURGOVA UL. 6/I. Telefon št. 980

SVETUJEMO VAM

da si naročite

PUCH-KOLO

ki je najboljši!

Dobi se po solidni ceni in tudi na obroke le pri tvrdki

IGN. VOK, LJUBLJANA,
Tavčarjeva ulica št. 7

Razglas.

Na podlagi sklepa okrožnega sodišča v Novem mestu z dne 3. maja 1927, opr. št. S 1/26/286, se izvrši prodaja iz proste roke vsega v konkurzno maso »Elektrarne Zagradec, družbe z omejeno zavezo v Višnji gorici, spadajočega premoženja.

Proda se električna centrala v Zagradcu z vodno silo na Krki, z vsemi stroji in daljnovodi. Izvedeniško sodno ugotovljena vrednost 2.083.000 dinarjev.

Kupci se pozivljajo, da vložijo pismene ponudbe v pisarni konkurznega upravitelja **DR. JOSIPA REŽEKA**, odvetnika v Novem mestu, najkasneje do 10. junija 1927, kjer so natančni pogoji in vsi ostali podatki na razpolago. Kupci so vezani na stavljenе ponudbe do 1. julija 1927.

Novo mesto, dne 12. maja 1927.

Konkurzni upravitelj:
Dr. Josip Režek l. r.

VAŠA OBLEKA

bode izgledala zopet kakor **nova**, ako jo pustite **kemično čistiti** v tovarni

JOS. REICH

LJUBLJANA

Tovarna: Poljanski nasip 4—6
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekem 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Modni kamarni
športni šerijot
za fine obleke
velika izbira, ugodne
cene
R. Miklavc, Pri Štolar
Ljubljana

Srečke!

EFEKтна LOTERIJA INVALIDSKEGA DOMA TRBOVLJE, nudi mnogo krasnih dobitkov, glavni enonadstropna hiša, ki se lahko zadene z malenkostjo enega kovača ali 10 Din.

KUPUJTE POVSOD LE DOMAČO KOSO

F. KAJETAN AHACIČ — TRŽIČ

SVETOVNO ZNANO IN PREIZKUŠENO na 12 mesečne obroke samo pri generalnem zastopstvu
STYRIA-KOLO

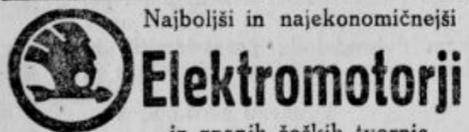
ALOJZ USSAR
trgovina s šivalnimi stroji in košicami
MARIBOR
Gospoška ul. 20-1

Dol

obvezo in spregledajte vendar enkrat, da je samo Vaš dobiček, ako se danes kupite dopisnico za 50 para in pišete takoj po vzorec od sukna in kamgarna za moške obleke, razne volne za damske obleke, belega in pisanega platna, cefira, kretona in sploh vse manufakture na veletrgovino

R. Stermecki, Celje št. 18
kjer je izbira velikanska, kvaliteta izborna in cene čudovito nizke. Naročila brez Din 500 poštnine prosto.

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih Zavodov v Plznu

se nahajajo v velikosti 1/4KS do 30KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana
Selenburgova 7 Telefon 2966

Kralj. angleška parobrodna linija
ROYAL MAIL LINE
za JUŽNO AMERIKO
Brazilijo - Uruguaj - Argentinijo in KUBO - CHILE - PERU.

Informacije se dobe brezplačno pri zastopniku **LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26.**

Cenovnik brezplačno!

Cenovnik brezplačno!

Je vendarle svetovnoslavna

Lubasova

Najnovejša klaviatura
Najboljše glasovne plošče
Najboljši okovi
Ponikljano in na roke slikano
Najmočnejši glas

harmonika

Nemški modeli
Kranjski modeli
Kromatični modeli od 12 do 120 basov
Vseh vrst klavirne harmonike

Na tisoče zahvalnih pisem Vaših rojakov iz vseh dežel sveta.

LUBAS & SOHN
Klagenfurt (Celovec), Austria

Glavni katalog Din 15.—

Glavni katalog Din 15.—

LODEN za turiste in športnike
priporoča tvrdka

A. & E. Skaberne

Več priklopnih voz

(Parizer) za izvoz lesa s Fordson-tractorjem, kupimo. Dobro ohranjene vozove z najmanjšo tovorno težo od 6000 kg in vsaj 10 cm širokimi platišči blagovolite ponuditi na **UPRAVO GRAŠČINE SNEŽNIK**, p. Staritrč — Rakek.

Venecin

izredno zdravilna voda proti reumatizmu in išlasiu, želodčnim in črevesnim boleznim ter za nego ran
dobiva se zopet v vsaki lekarni in drogeriji.
Skladišče za grosiste: Isis d. d. Ljubljana.

Strokovnjaki so si edini v tem, da so **„WECK“ ČAŠE** in aparati za vkuhavanje najzanesljivejši. Zato dobra gospodinja zahteva in trgovec prodaja samo Weck-a. Tovarniška zaloga: Ljubljana, Kerkov trg 10/I. Pri tvrdki Fructus. — Znatno znižane cene. —

Najcenejše kupite

olinat in suhe barve, lake, firnež, terpentini, prašno olje ter vse slikarske in pleskarske potrebščine pri tvrdki

ORIENT P. Z.
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

OD SENATA SLOB. I KRALJ. GRADA SOMBORA.

Br. 10.361—adm. 1927.

3755

Oglas.

Gradski senat Slob. i kr. grada Sombora pod br. 10.361—adm. 1927 razpisao je javnu ofertalnu licitacijo na dan 31. maja 1927. god. u 11. časova pre podne u maloj dvorani gradske kuće za nabavku

jednog Diesel-motora

od 26—27 KS za gradsku elektr. centralu u Somobru. Opšti i specijalni uslovi licitacije mogu se videti svakog radnog dana za vreme zvaničnih časova u kancelariji Grad. Gradj. Odelka u Somboru.

Ponudaci ostaju u obavezi do konačnog odobrenja ponudbe od viših vlasti.

Gradski senat pridržava sebi pravo, da od prispelih ponuda onu ponudu primi, koju nade da je po grad najpovoljnija.

Sombor, 5. maja 1927. god.

Dr. Djura Nikolić s. r., gradonačelnik.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzojav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled
Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vioge nad Din 250,000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vioge na tekoči račun in vlozne knjižice. Direktnе zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.